

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Mail: ens@ens.dk

June 22, 2022

GEOOP's høringssvar til ændring af varmforsyningsloven med hensyn til geotermi

Indledningsvist takker GEOOP for høringen.

Man kan vel sammenfatte situationen sådan: først tildeler ministeriet et monopol til én virksomhed, og derpå ophæver man forbrugernes beskyttelse mod monopolet. Det er tankevækkende.

GEOOP har bemærket, at det i høringsversionen udtales, at

Det er ministeriets vurdering, at indførelsen af en mulighed i varmforsyningsloven for at få opvarmet vand fra geotermiske anlæg undtaget fra prisreguleringen vil kunne bidrage til at fremme udnyttelsen af geotermi.

GEOOP har ledt i høringsversionen efter kvalifikation af vurderingen.

Det er ikke GEOOPs opfattelse, at en undtagelse fra prisreguleringen skulle fremme udnyttelsen af geotermi. GEOOP er i løbende dialog med de store fjernvarmeselskaber, og her er varmforsyningslovens hvile-i-sig-selv-princip et grundfjeld, som man ikke bør begynde at bore i. Af samme grund er GEOOPs forretningsmodel netop at levere geotermisk varme til substitutionsprisen eller derunder, og midlerne er budgetminimering, erfaring, innovation, kreativitet og små organisationer med tydelig struktur.

I sagen om licensen til København er et mindre budget imidlertid anset for noget negativt. Ministeriet tildelte licensen til den virksomhed, der havde det største budget. Med andre ord: de fleste omkostninger at lægge ud i varmeprisen. Nu gennembrydes så prisreguleringens beskyttende hinde, så varmemerbrugerne faktisk kan blive forpligtet til at betale.

Der verserer for tiden en principiel sag for Energiklagenævnet som handler om grundlaget for at tildele enerettigheder inden for geotermi. Se nærmere i vedlagte notat. Der er mulighed for, at Energiklagenævnet ophæver tildelingen af enerettigheden over Hovedstadsområdet og tildeler licensen til den anden ansøger, som har et bedre og billigere arbejdsprogram. Der er også mulighed for, at Energiklagenævnet ophæver tildelingen, og hjemviser tildelingen til fornyet behandling i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets departement. Sagen er også principiel fordi der aldrig før har været konkurrerende ansøgninger om en dansk geotermisk licens. Ny regulering bør afvente Energiklagenavnets principielle afgørelse. GEOOP foreslår derfor, at lovforslaget fastsætter, at de foreslåede ændringer af varmforsyningsloven træder i kraft når Energiklagenavnets principielle afgørelse foreligger, og fristen for at indbringe denne for domstolene er udløbet.

Problemet med geotermiens udbredelse i Danmark er forestillingen om, at efterforskning skal kræve en eneret. Tanken stammer fra olieefterforskningen i Nordsøen i 1960'erne. Men i relation til geotermi giver det ikke mening. Mens olie kan transporteres til hvilket som helst marked, kan varmt vand fra undergrunden kun leveres et sted: til det nærmeste varmforsyningsanlæg. Hvis man vil udbrede geotermien skal man gøre op med eneretten. Mens udviklingen nu ligger i statens hænder i kraft af tildelingen af eneret, bør man lægge udviklingen af geotermien i fjernvarmeselskabets hænder: når fjernvarmeselskabet har fundet det bedste projekt til prisen, bør der ikke være yderligere formalitet fra statens side – bortset fra måske en kontrol à la projektbekendtgørelsen (bkg. nr. 818 af 4. maj 2021).

Det korrekte er derfor at ændre undergrundsloven, så opgaven og ansvaret lægges hos fjernvarmeselskaberne ligesom de allerede har opgaven og ansvaret i relation til alle andre teknologier end geotermi. Fjernvarmeselskaberne ville dermed kunne lade geotermioperatører konkurrere med hinanden og med andre teknologier som store varmepumper, sol, biomasser osv. Dermed ville fjernvarmeselskaberne stå helt på mål for, at den geotermiske operatørs forslag måtte være den bedste løsning til prisen, som varmemeforbrugerne ender med at komme til at betale.

Med det, som foregår i Østeuropa nu, er det klart, at grøn omstilling også er energiuafhængighed. Med andre ord: der er brug for, at alle teknologier bringes i spil. Der er ikke brug for, at man tildeler én virksomhed en eneret. Der er heller ikke brug for, at eneretten kun bliver mulig at bruge, hvis man gennemhuller den forbrugerbeskyttelse, der ligger i 40 års regulering med hvile-i-sig-selv og substitutionsprincip. Kombinationen af eneret og fritagelse fra den velkendte prisbeskyttelse er ikke blot principielt forkert, men antyder en bekymrende fremtid for varmforsyningen. Hvad bliver den næste teknologi, som efter ministeriets vurdering kun kan blive til noget, hvis substitutionsprincippet gennembydes igen?

GEOOPs opfordring er derfor klar: lad Energiklagenævnet tale, giv kompetencen til fjernvarmeselskaberne, drop enerettigheder og monopoler, lad konkurrencen virke, så der kan udvikles mest grøn omstilling til bedst muligt budget. Og skal staten bestemme, så tilsæt ressourcer, så en geotermiansøgning ikke ligger i Energistyrelsen i 2 år, og en second opinion i Energiklagenævnet heller ikke skal tage yderligere 2 år.

Med venlig hilsen

Thomas Andersen Thrane
Best.fmd.

Lars Andersen
Direktør

:/: Notat: 'Notat om forløbet før og efter licens-tildelingen vedr. København (status ultimo maj 2022)'

Internt

30. maj 2022

**NOTAT OM FORLØBET FØR OG EFTER LICENS-TILDELINGEN VEDR. KØBENHAVN
(STATUS ULTIMO MAJ 2022)**

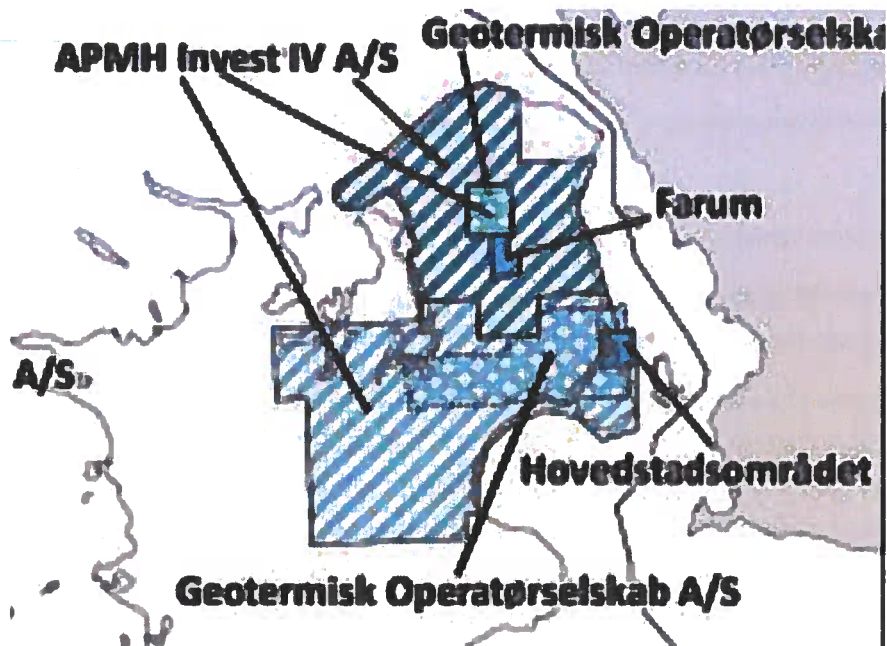
Notat indeholder en sammenfatning af forløbet før og efter licens-tildelingen vedr. København.

--000--

Efter ansøgningsfristen 1. september 2019 indkom to ansøgninger om tilladelse til efterforskning og indvinding af geotermisk energi i Hovedstaden: en ansøgning fra Geotermisk Operatørselskab (GEOOP) A/S, og en anden ansøgning fra A.P. Møller, hvis geotermiafdeling senere har skiftet navn til Innargi.

Energistyrelsen var ressortmyndighed. Energistyrelsen gennemførte en høring af De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS). GEUS anbefalede ansøgerne at arbejde sammen.

Energistyrelsen har produceret et Sjællands-kort, der viser udstrækningen af de to ansøgninger pr. september 2019, herunder hvor stort et område A. P. Møller/Innargi ansøgte om i forhold til det område, GEOOP ansøgte om.

Det ses, at A. P. Møllers område (det ønskede monopol til efterforskning) er meget betydeligt større end det område, som GEOOP ansøgte om.

1. Energistyrelsens indstilling af 1. juni 2021: GEOOP har det bedste arbejdsprogram

Efter en lang sagsbehandlingstid hen over foråret 2021 fremkom Energistyrelsens første konklusion i sagen den 1. juni 2021:

"Cover til baggrundsnotat om geotermiansøgninger i Hovedstadsområdet

Problem

To ansøgere har ifm. ansøgningsrunden september 2019, søgt om tilladelse til efterforskning og indvinding af geotermisk energi i Hovedstaden.

Sagsbehandlingen af ansøgningerne pågår fortsat bl.a. pga. nye oplysninger fra en af ansøgerne. Det er p.t. Energistyrelsens vurdering at den ene ansøger ikke lever op til kravet om teknisk kapacitet. Styrelsen har i den forbindelse besluttet at melde en endelig frist ud for modtagelse af supplerende materiale fra ansøgerne, således at ansøger har mulighed for at dokumentere at de har den fornødne tekniske kapacitet samt for at sagsbehandlingen kan afsluttes.

Baggrund

Geoop og APMH har ansøgt om tilladelser til efterforskning og indvinding af geotermisk energi. De ansøgte områder overlapper delvist. APMH ønsker ikke at indgå i et samarbejde om tilladelsen, hvorfor der er konkurrence om området.

Energistyrelsens udvælgelse af ansøgninger sker på baggrund af det tilbudte arbejdsprogram samt ansøgernes finansielle og tekniske kapacitet.

Arbejdsprogrammet for Geoop vurderes umiddelbart at være bedre end det tilbudte arbejdsprogram fra APMH.

Imidlertid er vurderingen af Geoops tekniske kapacitet fortsat uafklaret.”

Energistyrelsens konklusion vedlægges som Bilag 1.

Den korte indstilling var meget klar: Arbejdsprogrammet for GEOOP var bedre end det tilbudte arbejdsprogram fra A. P. Møller/Innargi.

Kommentaren om GEOOPs tekniske kapacitet var dog påfaldende al den stund, at GEOOP blot 9 måneder tidligere gennemførte en geotermisk boring i Malmö. Hverken før eller efter GEOOPs boring i Malmö har den anden ansøger gennemført en eneste geotermisk boring. Men Energistyrelsens kommentar (om GEOOPs kapacitet) førte som bekendt til, at GEOOPs ejere udvidede selskabets kapital ligesom der gennemføres en virksomhedsoverdragelse af medarbejdere ind i selskabet. Dettets gennemførelse meddeltes til Energistyrelsen den 23. juni 2021.

Som følge heraf erklærede Energistyrelsen senere i forløbet, at begge ansøgere – også GEOOP – har den nødvendige kapacitet.

2. Forløbet juni til november 2021: Energistyrelsen mørklægger sagen, og den anden ansøger får pludselig det bedste program

Forløbet fra juni 2021 til november 2021 er præget af lukkethed. Som begrundelse herfor anføres hensynet til A. P. Møller/Innargis forretningshemmeligheder.

A. P. Møller/Innargi modtog tilbuds-brev fra Energistyrelsen den 15. oktober 2021. A. P. Møller/Innargi sendte sin accept den 8. november 2021, men tog et forbehold i form af nogle betragtninger, som A. P. Møller/Innargi skulle have sendt Energistyrelsen 3 år tidligere (22. oktober 2018) i relation til en anden licens. Dette forbeholds indhold er utilgængeligt for offentligheden.

Ikke desto mindre oversendte Energistyrelsen den 16. november 2021 sagen til departementet til dettes redegørelse til Folketinget (redegørelsen i henhold til undergrundslovens § 6).

Den 24. november 2021 oversendte Energistyrelsen et beredskab til departementets brug. I beredskabet anføres bl.a.:

”Energistyrelsen havde anmodet om fortrolighed indtil en tilladelse var meddelt dels pga. konkurrencesituationen og dels for at sikre ro om den politiske proces. Offentliggørelsen forventes at medføre negative udmeldinger i pressen og evt. til andre politikere fra ansøgeren, hvis ansøgning ikke blev imødekommet (Geoop).”

”Sikringen af ro om den politiske proces” gik ud på, at GEOOP og Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg ikke skulle sættes i forbindelse med hinanden. Og det virkede efter hensigten: på grund af hemmeligholdelsen var GEOOP ubekendt med sagens status, og kunne derfor ikke gøre sit syn på sagen gældende over for Folketinget eller dettes Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg. På grund af tavshedspligten kunne politikerne i udvalget heller ikke tage kontakt til GEOOP.

Da det alligevel blev GEOOP klart, at Energistyrelsen var langt i sin sagsbehandling, deltog GEOOPs ledelse sammen med repræsentanter for GEOOPs ejerkreds i et møde med Energistyrelsen den 29. november 2021. På dette møde var Energistyrelsen tavs om, at styrelsen havde sendt sin indstilling til departementet, og om, at Energistyrelsen var bekendt med, at Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg var pålagt tavshedspligt. Energistyrelsen oplyste alene, at sagen var under behandling, og at GEOOP ville modtage besked om sin ansøgning af 2019.

Dagen efter – den 30. november 2021 kl. 15:35 – modtog GEOOP afslag. Det fremgik, at eneretten til efterforskning i København var tildelt den anden ansøger (A. P. Møller/Innargi). Som begrundelse for afgørelsen henvises til redegørelsen i henhold til undergrundslovens § 6, som var udarbejdet 20 dage tidligere (11. november 2021) – dvs. i lang tid forud for mødet i Energistyrelsen.

3. Energiklagenævnet forelægges sagen til afgørelse

Undergrundsloven indeholder mulighed for at anmode Energiklagenævnet om at afgøre sager, hvor der er truffet afgørelse efter undergrundsloven. GEOOP har derfor klaget til Energiklagenævnet. Klagen indsendtes 22. december 2021. Klagen behandles under sagsnr. nr. 22-00213.

Energiklagenævnet har ikke truffet afgørelse i sagen.

Energiklagenævnet modtog den 17. februar 2022 departementets bemærkninger til klagen. Bemærkelsesværdigt er det, at den indklagede myndigheds argumentation over for nævnet er helt streget ud, hvorved klager – GEOOP – reelt ikke kan forholde sig til det, som gøres gældende for nævnet. Udsnit heraf fremgår i det følgende.

b. De konkurrerende ansøgninger fra hhv. klager (Geoop A/S) og Innargi A/S

De to ansøgninger indeholder en række oplysninger, hvoraf kun en delmængde udgør selve arbejdsprogrammet. En række oplysninger f.eks. vedr. teknisk kapacitet og visse tilbudte arbejder er ikke relevant ift. vurderingen af de tilbudte arbejder, der vil indgå i en tilladelses arbejdsprogram. De to ansøgers tilbudte arbejder indsat i rammen af modeltilladelsen arbejdsprogram er:

Innargi's arbejdsprogram

- **Fase 1** () Indhentning og evaluering af eksisterende geologiske og geofysiske data. Aftaleindgåelse med Forsyningselskab. Områder hvor der ikke opnås en afsætningsaftale leveres tilbage. Hvis positivt resultat i fase 1, beslutning om at gå til fase 2. Hvis ikke tilbageleveres tilladelsen.
- **Fase 2** () 1-3 borer ()
Plan for udvikling og borer. Områder afgives ()
(). Hvis positivt resultat i fase 2, beslutning om at gå til fase 3. Hvis ikke tilbageleveres tilladelsen.
- **Fase 3** (). Anlægsetablering, herunder boring og drift af geotermisk anlæg.

Geoop A/S' arbejdsprogram:

- **Fase 1** () Evaluering af eksisterende geologiske og geofysiske data og undersøge muligheden for en afsætningsaftale med HGS. Udfærdige rapport der beskriver det geotermiske potentiale og de kommercielle muligheder. Beslutning om at gå til fase 2 eller tilbagelevering af tilladelse.
- **Fase 2** () Udføre én efterforskningsboring. Beslutning om at gå til fase 3 eller tilbagelevering af tilladelse.
- **Fase 3** () Udføre én yderligere boring og et etablere et geotermisk anlæg.

Som det ses, er substansen gjort utilgængelig for GEOOP. I departementets bemærkninger hedder det yderligere:

Energistyrelsen bemærker ift. klagers afsnit 3.2.1:

1. at Innargi's ansøgte område både inkludere attraktive og mindre attraktive områder i modsætning til Geoop ansøgte areal som kun inkludere det mest attraktive område, se Energistyrelsens vurdering i bilag 9.
2. at Innargi i modsætning til Geoop tilbyder, at tilbagelevere områder ()
() frigives tidligt som derved igen kan søges af andre.
() vil Innargi forpligte sig til en boring i det givne område.
Staten har således enten udsigt til flere borer med Innargi's ansøgning end Geoop's tilbud eller i det tilfælde hvor Innargi kun forpligter sig til en boring (lig Geoop) vil områder frigives, herunder dele af de mere attraktive områder som også er dele af det område Geoop har søgt om.

Energistyrelsen bemærker ift. klagers afsnit 3.2.2:

1. at Energistyrelsen ikke er enig i Geoop's påstand om, hvad Innargi har ud-

ført af arbejder ift. varmebehov, energiydelser og borelokaliteter, jf. Innargi's ansøgning afsnit 12 og bilag 1b og bilag 5.

2. at Geoop har analyseret energiydelserne for Gassum og ikke Bunter (dybere reservoir), som de i klagen påstår tilbydes at gennembore, jf. Geoops ansøgning afsnit 6.1.1. Det støtter konklusionen i punkt 5 afsnit 3.1 i ministeriets bemærkning ovenfor.
3. begge ansøgere [redacted] til if. Innargi's ansøgning afsnit 7 (f.eks. figur 4) bilag 3 og Geoops ansøgning afsnit 7.1 (bilag 7). [redacted] kan ikke inddrages i vurderingen af ansøgning, idet [redacted] i relation til det ansøgte område kan medtages i vurderingen af ansøgningerne, hvilket begge ansøgere tilbyder.

Energistyrelsen bemærker ift. klagens afsnit 3.3:

1. at begge ansøgere er vurderet til at have den tekniske kompetence herunder den fornøden erfaring til den indledende tilbudte arbejder (de forpligtende arbejder), og at det er arbejdsprogrammet, som har været udslagsgivende for udpegningen af vinderen. Dette fremfører klager også indledningsvis i klagens afsnit 3.

Som det ses, er departementets forklaring på, hvorfor den anden ansøgning pludselig blev bedre (trods Energistyrelsens vurdering af 1. juni 2021) helt censureret bort. Intet kan udledes om, hvorfor den ene ansøgning er bedre end den anden.

Endvidere er sagens behandling påfaldende. Selvsamme departement, som kunne fremme tildelingen af eneretten på 22 dage fra modtagelsen af tilbuds brevet fra A. P. Møller/Innargi den 8. november 2021 til § 6-redegørelse og afgørelse den 30. november 2021, har senere fået udfordringer med at svare Energiklagenævnet inden for dets frister:

- Energiklagenævnets frist sat til 31. januar 2022 blev udsat til 15. februar 2022 efter anmodning fra ministeriet og uden grund i øvrigt.
- Den 16. februar meddelte Energiklagenævnet GEOOP, at ministeriet havde anmodet om fristforlængelse på grund af sygdom i ministeriet, og at der var givet fristforlængelse til den 1. marts.
- Den 11. maj meddelte Energiklagenævnet GEOOP, at Energiklagenævnet den 12. april havde sendt GEOOPs seneste indlæg i partshøring ved ministeriet med digital post, at det derpå viste sig, at *ministeriet havde haft problemer med modtagelse af digital post, og derfor ikke kan se at have modtaget Energiklagenævnets partshøringsskrivelse*; derfor var partshøringsskrivelsen genfremsendt og Energiklagenævnet havde således endnu ikke modtaget høringssvar fra ministeriet.

Pr. dags dato er partshøringsskrivelsen endnu ikke modtaget.

Det er klart, at man må stille sig meget kritisk overfor, at Energistyrelsen og departementet pludselig vurderer ansøgningerne helt anderledes i løbet af efteråret 2021, at Energistyrelsen og departementet sagsbehandler meget hurtigt i november, mørklægger sagen, bortcensurerer

sin begrundelse for, hvorfor den ene ansøgning pludselig blev bedre end den anden ansøgning, og endelig får problemer med sygdom og digital post, som gør at sagen kommer til at ligge stille hos Energiklagenævnet.

4. Energiklagenævnets behandling: 2 års ventetid?

Der indleveredes den 22. december 2021 klage inden for fristen i undergrundsloven.

Efter 6 måneders gang indeholder sagens behandling for Energiklagenævnet ét (1) væsentligt sagsbehandlingskridt: Energiklagenævnet påbegyndte den 16. marts 2022 en høring af det høringssvar, som Klima- Energi- og Forsyningsministeriet havde sendt til Energiklagenævnet den 17. februar 2022. I godt én måned havde ministeriets stillingtagen således ligget stille i Energiklagenævnet før man begynder at indhente GEOOPs bidrag til oplysning af sagens faktum.

GEOOPs ledelse svarede fristmæssigt den 7. april 2022.

Energiklagenævnet sendte straks GEOOPs indlæg i høring hos ministeriet. Energiklagenævnet orienterede herefter 1 måned senere, at ministeriet havde haft problemer med modtagelse af digital post, og derfor ikke kunne se at have modtaget Energiklagenævnets partshøringsskrivelse: *En sag af principiel betydning for, hvor hurtigt fjernvarmen i København kan blive betydeligt grønnere, lå således stille i en måned på grund af problemer med digital post.*

Siden har GEOOPs ønske om Energiklagenævnets vurdering af tildelingen af eneretten over København ligget stille i Energiklagenævnet.

Det er velkendt, at Nævnenes Hus, som sekretariatsbetjener Energiklagenævnet, er underbemandet og har en meget lang sagsbehandlingstid.

Det er et enormt bekymrende problem for GEOOPs og mange andre virksomheders ambitioner og dermed for den grønne omstilling, at det offentlige er underbemandet i en sådan grad, at sager ligger til behandling i årevis. GEOOP bør kommunikere tydeligt, at Nævnenes Hus bør tilføres ressourcer til at håndtere klager med i hvert fald lige kort sagsbehandlingstid som de hurtigste byretter er i stand til at præstere. Hvor muligt, bør der også tilføres ressourcer til myndigheder, som skal behandle sager i første instans.

Spørgsmålet kan rejses over for politikere.

5. Sagens substans: Monopol: Men hvorfor ikke lade flere virksomheder komme i gang med at gøre København grønnere?

Sagen vedrører to ansøgninger i konkurrence med hinanden om det område, som overlapper.

Der er ingen konkurrence om de 1400 km² (Sjælland), som kun A. P. Møller/Innargi har søgt om.

A. P. Møller/Innargi skal selvsagt have lov til at gå i gang i de 1400 km² (Sjælland).

Det, som skal vurderes, er derfor naturligvis: hvilken ansøger tilbyder det bedste arbejde for de godt 400 km² (København), hvor ansøgningerne lapper over hinanden, med andre ord: densiteten (hvor meget geotermisk arbejde, der tilbydes pr. kvadratkilometer monopol). Det er selvsagt relevant, hvor meget geotermisk viden og fysisk varme, der kommer ud af hver investeret krone.

Da det er givet, at GEOOPs arbejdsprogram er bedre i forhold til sin densitet (det er jo netop Energistyrelsens konklusion af 1. juni 2021), synes dette at være det mest sandsynlige udkomme af Energiklagenævnets afgørelse (hvilket dog selvsagt er op til Energiklagenævnet at afgøre under betragtning af sædvanlig procesrisiko for GEOOP og den indklagede myndighed).

Hvis Energiklagenævnet kan formå departementet til at undlade at forsinke sagens behandling yderligere, kan det forventes, at Energiklagenævnet kan træffe afgørelse i 2022.

Mens det ligger fast, at Energiklagenævnet kommer til en afgørelse, løser det ikke *det problem for den grønne omstilling*, at flere virksomheder (end blot en) ikke kan lede efter geotermisk varme i København. Hvis eneretten står til troende, er både det varme vand under København og de hundredtusinder fjernvarmeforbrugere i København i hænder på én virksomhed. Virksom konkurrence mellem teknologier, idéer, budgetter mv. – alt det er sat ud af kraft. Lykkes det ikke – som det ikke lykkedes enerettens indehaver i Aalborg og i Nordsjælland – afleveres eneretten tilbage. Andre kan så overveje, om man vil prøve lykken i systemet igen. Det er bekymrende, at den grønne omstilling skal have så besværlige kår. Der er heller ingen forklaring på, hvorfor 1800 km² store monopoler overhovedet er nødvendige. En udvikler af andre former for vedvarende energi, f.eks. vind-, sol- eller varmepumpeenergi, kan jo ikke søge monopol på hele Sjællands forsyning med energi fra vind, sol eller varmepumper.

Bekymringen over monopoler formindskes ikke med seneste forslag fra Energistyrelsen, der foreslår en lov, der undtager varme fra geotermi fra den prisregulering, som har beskyttet fjernvarmeforbrugere i godt 40 år. Lovforslaget bør kommenteres særskilt ved lejlighed.

6. Sagsbehandlingen er dubiøs, og det påvirker vurderingen af sagens materielle substans

Det er bekymrende, at Energistyrelsen og departementet anmoder Folketinget om tavshed, haster sager igennem, for derpå at trække Energiklagenævnets behandling ud med forskellige undskyldende begrundelser, for – endelig – at bortcensurere hele begrundelsen for, hvorfor systemets afgørelse skulle være den bedste afgørelse.

Det er bekymrende, at Energistyrelsen anmoder folketingsudvalget om tavshed for at forhindre at GEOOP får tilstrækkeligt nys om sagen til at rette henvendelse til folketinget. At dette er et faktum er tydeligt. Allerede i maj 2021 gav Energistyrelsen udtryk for dette:

Baggrundsnotat om geotermiansøgninger i hovedstadsområdet

Kontor/afdeling
Center for Undergrund og
Beredskab

Dato
17-05-2021

Begge ansøgere har fået mulighed for at uddybe deres ansøgning og baggrund for deres økonomiske og tekniske kapacitet. Geoop har fremsendt forslag, men lever endnu ikke op til styrelsens forventninger om teknisk kapacitet, idet omstruktureringen, så vidt Energistyrelsen er bekendt med, endnu ikke er gennemført som skitseret af Geoop, og skal være gennemført inden en tilladelse meddeles.

Det foreslås, at der sættes en frist, der giver Geoop mulighed for at fremsende materiale, der kan dokumentere, at Geoop reelt råder over den tekniske kapacitet, som er nødvendig for at Geoop kan opnå tilladelsen, samtidig med, at tidspunktet for afgørelsen af hensyn til den anden ansøger ikke trækker yderligere ud. Dermed vurderes det, at hensynet til begge ansøgere med rimelighed kan siges at være opfyldt.

Hvis Geoop ikke kan fremsende materiale inden for fristen, der kan betrygge styrelsen, vil ansøgningen falde på kravet om teknisk kapacitet.

Det er risiko for, at ovenstående beslutninger kan afføde utilfredshed hos en af ansøgerne. Særligt forudses det, at Geoop, i det tilfælde de ikke kan eller vil levere det ønskede, vil gå i medierne og/eller kontakte politikere. Geoop er meget aktiv indenfor geotermi og det forventes derfor at der kan komme spørgsmål til sagen fra enten politisk og/eller fra pressens side. Se vedlagte beredskabsnotat for yderligere information.

Systemets tanke: at GEOOP vil kontakte politikere eller gå til medierne, understreger sagens dubiose udvikling frem mod tavshedspålægget. Men mediers og politikeres indsigt i og behandling af spørgsmål af samfundsmæssig interesse burde være af det gode? Hverken Energistyrelsen eller anden forvaltning burde modarbejde mediers eller politikeres indsigt.

Forløbet understreger også betydningen af, at undergrundsloven giver en eneret: Energistyrelsen har tilkendegivet, at lovens ord 'eneret' betyder, at Energistyrelsen er uberettiget til at pålægge to ansøgere at samarbejde, og styrelsen kan heller ikke dele de overlappende områder mellem ansøgerne. Energistyrelsens fortolkning er, at Energistyrelsen skal vælge, og skal tildele det fulde ansøgte område til én ansøger, og skal tildele et fuldt afslag til den anden ansøger. Energistyrelsen kunne sagtens have nået frem til en helt anden fortolkning, hvis den havde villet. Det er vanskeligt at se, hvordan *afslag til alle andre end én virksomhed* skal fremme den grønne omstilling. Dette kan rejses over for politikere.

Hvis den legislative begrundelse for en eneret opvejes af, at der er parlamentarisk indsigt via indholdet af undergrundslovens § 6 (enerettigheder skal forelægges et af Folketinget nedsat

udvalg'), bør det ikke udhules af, at sagen mørklægges og hastes igennem så den parlamentariske indsigt reduceres til blot et gummistempel.

--000---

Energistyrelsen

Cover til baggrundsnotat om geotermiansøgninger i Hovedstadsområdet

Kontor/afdeling
Center for Undergrund og Beredskab

Dato
01-06-2021

J nr. 2020 - 8852

/chpr

Problem

To ansøgere har ifm. ansøgningsrunden september 2019, søgt om tilladelse til efterforskning og indvinding af geotermisk energi i Hovedstaden.

Sagsbehandlingen af ansøgningerne pågår fortsat bl.a. pga. nye oplysninger fra en af ansøgerne. Det er p.t. Energistyrelsens vurdering at den ene ansøger ikke lever op til kravet om teknisk kapacitet. Styrelsen har i den forbindelse besluttet at melde en endelig frist ud for modtagelse af supplerende materiale fra ansøgerne, således at ansøger har mulighed for at dokumentere at de har den fornødne tekniske kapacitet samt for at sagsbehandlingen kan afsluttes.

Baggrund

Geoop og APMH har ansøgt om tilladelser til efterforskning og indvinding af geotermisk energi. De ansøgte områder overlapper delvist. APMH ønsker ikke at indgå i et samarbejde om tilladelsen, hvorfor der er konkurrence om området.

Energistyrelsens udvælgelse af ansøgninger sker på baggrund af det tilbudte arbejdsprogram samt ansøgernes finansielle og tekniske kapacitet.

Arbejdsprogrammet for Geoop vurderes umiddelbart at være bedre end det tilbudte arbejdsprogram fra APMH. Imidlertid er vurderingen af Geoops tekniske kapacitet fortsat uafklaret.

Styrelsen har i en tidligere §6 redegørelse vurderet Geoop til at besidde den fornødne tekniske kapacitet. I forbindelse med behandling af Geoops ansøgning over hovedstadsområdet, er styrelsen blevet opmærksom på, at den tekniske kapacitet i selskabet Geoop ikke svarer til oplysningerne i ansøgningsmaterialet, og har i den forbindelse anmodet om yderligere dokumentation herfor. Dette har styrelsen ikke gjort tidligere, da styrelsen ikke havde grund til at betvivle rigtigheden af oplysningerne i de tidligere ansøgninger.

Ovenstående har vist, at konklusionen i § 6-redegørelsen om at Geoop har den fornødne tekniske kapacitet ikke er korrekt. Ministeren har på baggrund af oplysningerne i Geoops ansøgninger i 2019 givet EFK-udvalget forkerte oplysninger og svar omkring Geoops tekniske kapacitet. KEF-udvalget vil blive orienteret herom når de får forelagt § 6-redegørelsen (hovedstaden), inden meddelelse af en tilladelse.

For at imødekomme styrelsens krav om dokumentation for teknisk kapacitet har Geoop oplyst, at der påtænkes en omstrukturering af selskabet, således at Energistyrelsens krav til Geoops tekniske kapacitet formentlig vil kunne opfyldes.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Geop har oplyst, at omstrukturering er betinget af, at tilbud om tilladelse forinden gives til Geop. Energistyrelsen kan ikke på forhånd afgive løfte om tildeling af en tilladelse, men at tildeling af tilladelsen vil skulle ske på baggrund af ansøgers tekniske og finansielle kapacitet på tildelingstidspunktet. Herudover er der usikkerhed om, hvor hurtigt Geop vil kunne gennemføre omstruktureringen, jf. det vedlagte baggrundsnotat.

Det vurderes, at der kan opstå en del politisk opmærksomhed, såfremt det ender med, at Geop bliver afvist. Der er derfor udarbejdet et udkast til beredskabsnotat, som ligeledes er vedlagt.

Energiklagenævnet
Nævnenes hus
Toldboden 2
8800 Viborg

Att.: Nicklaz Plovmand Winther

Center
Center for Grøn Omstilling

Team
Team Varme

Dato
17. februar 2022

J nr. 2022-219

/ JELOR

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger til Energiklagenævnet vedr. Geotermisk Operatørselskab A/S' (GEOOP) klage af den 22. december 2021 over Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets afgørelse af den 30. november 2021 (nævnets j.nr. 22-00213)

Energiklagenævnet anmodede ved mail den 10. januar 2022 om senest den 31. januar 2022 at få tilsendt aktliste (oversigt over alle sagens akter), de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, den påklagede afgørelse i word-format, oplysning om, hvem der, ud over klageren, har været inddraget som parter i sagen samt Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger til klagen.

Som det fremgår af klagen, var der to konkurrerende selskaber, klager (Geoop A/S) og Innargi A/S, der begge søgte om meddelelse af tilladelse til efterforskning og indvinding af geotermisk energi i et område ved København. Ud over de to selskaber, er der ikke inddraget andre som parter i sagen.

Det bemærkes, at sagsbehandlingen i den pågældende sag i det væsentlige har været delegeret til Energistyrelsen¹, mens afgørelseskompetencen ligger hos klima-, energi- og forsyningsministeren. Anmodningen omfatter derfor materiale hos såvel Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet som Energistyrelsen.

Afgrænsningen af de relevante sagsakter har Energistyrelsen drøftet med Energiklagenævnet, og de sagslister og -akter, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Energistyrelsen har identificeret på baggrund af drøftelsen, oversendes til Energiklagenævnet med dette brev.

Det bemærkes indledningsvis, at ministeriet er enig med klager (Geoop A/S) i, at det centrale i sagen er, hvilken ansøger (klager eller Innargi A/S), der tilbød det bedste arbejdsprogram, og dermed bedst opfylder kriteriet i undergrundslovens² § 18 b, stk. 1, litra b. Det er dog ministeriets opfattelse baseret på Energistyrelsens faglige vurdering, at selskabet Innargi A/S, der den 30. november 2021 fik tilladelse

¹ Se hertil § 3, stk. 1, nr. 1, og § 8, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 2573 af 22. december 2021 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

² Bekendtgørelse nr. 1533 af 16. december 2019 af lov om anvendelse af Danmarks undergrund med senere ændringer.

efter undergrundslovens § 5 til efterforskning og indvinding af geotermisk energi, ud fra en samlet vurdering tilbød et i forhold til de relevante udvælgelseskriterier bedre arbejdsprogram end klager. Ministeriet er desuden af den opfattelse, modsat hvad klager fremfører i klagens afsnit 3.4, at den påklagede afgørelse er tilstrækkeligt begrundet.

På denne baggrund er det ministeriets opfattelse, at afgørelsen bør opretholdes uændret. Det bemærkes, at tilbagetrækning af en tilladelse til efterforskning og indvinding af geotermisk varme kan have betydelige økonomiske konsekvenser for den aktuelle rettighedshaver i indeværende sag, Innargi A/S.

Ministeriet har indhentet Energistyrelsens bemærkninger til vurderingen af ansøgninger om tilladelse til efterforskning og indvinding af geotermisk energi, herunder i særlig grad vurderingen af de tilbudte arbejdsprogrammer. Bemærkningerne fremgår nedenfor af afsnit 1. I den forbindelse adresseres bl.a. hvorledes omfanget af de ansøgte områder³ og evt. vilje til at indgå i samarbejde med andre ansøgere⁴ indgår i vurderingen. Ministeriet har ligeledes indhentet Energistyrelsens bemærkninger til klagers synspunkter ift. de konkurrerende ansøgningers arbejdsprogrammers kvalitet og omfang, som klagers klage støttes til, jf. afsnit 2, samt Energistyrelsens bemærkninger til, hvorvidt den påklagede afgørelse er tilstrækkeligt begrundet⁵, jf. afsnit 3.

1. Vurdering af ansøgninger om tilladelse til efterforskning og indvinding af geotermisk energi

a. Retsgrundlag

Meddelelse af tilladelser til efterforskning og indvinding af geotermisk energi, jf. undergrundslovens § 5, sker efter offentlig indkaldelse af ansøgninger, jf. undergrundslovens § 18 a, stk. 1.

I henhold til undergrundslovens § 18 b, stk. 1, meddeles tilladelser på grundlag af

a) ansøgernes tekniske og finansielle kapacitet og

b) de efterforskningsarbejder, som ansøgere tilbyder at udføre, eller måden, hvorpå ansøgere har til hensigt at foretage indvinding i det pågældende område.

Efter undergrundslovens § 18 b, stk. 2 og 3, kan ministeren fastsætte øvrige kriterier for meddelelse af tilladelser, og efter § 18 b, stk. 4, kan ministeren ud over de i

³ Se hertil klagens s. 9, afsnit 3.4.

⁴ Ibid.

⁵ Ibid.

stk. 1-3 omhandlede kriterier ved bedømmelsen af ansøgere lægge vægt på en eventuel manglende effektivitet eller manglende opfyldelse af forpligtelser i forbindelse med tidligere tilladelser.

Fastsættelse af øvrige kriterier i henhold til § 18 b, stk. 2 og 3, kan potentielt have stor betydning for vurderingen af ansøgninger. Hvis adgangen til at fastsætte øvrige kriterier udnyttes, skal det således efter Energistyrelsens opfattelse ske tids nok til, at eventuelle ansøgere har rimelig mulighed for at indrette sig her på. Adgangen til at fastsætte øvrige kriterier er ikke i den foreliggende sag blevet udnyttet, og vurderingen af de indkomne ansøgninger skal således ske på grundlag af kriterierne i undergrundslovens § 18 b, stk. 1, litra a og b.

Som det fremgår af § 6-redegørelsen⁶, har Energistyrelsen vurderet, at begge ansøgere i den foreliggende sag opfylder kravene i undergrundslovens § 18 b, stk. 1, litra a om teknisk og finansiell kapacitet. Klager bestrider ikke dette, hvorfor kravene til teknisk og finansiell kapacitet ikke adresseres yderligere.

Betydningen af ansøgers eventuelle vilje til samarbejde

Det bemærkes desuden, at klager har fremført, at:

" (...) GEOOP har ved flere lejligheder over for myndighederne tilkendegivet ønske om samarbejde med den konkurrerende ansøger og/eller at dele ansøgningsområdet op for at begge kunne påbegynde efterforskning. Dette er ikke tillagt positiv vægt."⁷

I forhold til muligheden for at inddrage ansøgers eventuelle vilje til indbyrdes samarbejde bemærkes, at dette kriterie ikke fremgår af loven. Adgangen til at fastsætte øvrige, relevante, objektive og ikkediskriminerende udvælgelseskriterier med hjemmel i § 18 b, stk. 3, er desuden ikke blevet udnyttet. Som konsekvens heraf, kan dette ikke inddrages i vurderingen.

Muligheden for opdeling af ansøgte områder

Klager har videre fremført, at:

" (...) det centrale er, at hvis det havde været ansøgninger på olie-/gas-området i Nordsøen, ville Energistyrelsen have anvendt den praksis at tildele hver ansøger et område. På denne måde kommer begge ansøgere i gang. Denne løsning, som kendes fra praksis fra Nordsøen, ville have givet ekstra mening for geotermi i hovedstadsområdet. Det savner helt begrundelse, hvorfor man vælger en anden praksis onshore i forhold til, hvad man ville gøre offshore."⁸

⁶ Se hertil § 6-redegørelsen, afsnit 4, s. 2, og klagens afsnit 3, s. 3.

⁷ Se hertil klagens afsnit 3.4, s. 9.

⁸ Iblid.

I forhold til muligheden for at opdele de områder, de respektive ansøgninger dækker og således meddele tilladelse til begge ansøgere bemærkes, at denne mulighed ikke fremgår af loven, og heller ikke er adresseret i invitationsskrivelsen. I invitationsskrivelsen fremgår alene om arealafgrænsning:

*"Områder for nye tilladelser vil som udgangspunkt blive afgrænset til arealer, hvor der allerede er fjernvarmeforsyning, eller mindre arealer i tilknytning hertil, eller hvor der planlægges etablering af nye fjernvarmenet."*⁹

Dette giver mulighed for at afgrænse nye tilladelser, så de alene omfatter de nævnte arealer. Det citerede giver dog ikke mulighed for at afgrænse en tilladelse yderligere, inden for de nævnte arealer.

Det er derfor Energistyrelsens opfattelse, at det af klager ønskede resultat, hvor Innargi alene ville få tilladelse til en del af det areal, selskabet havde søgt om, og klager ville få tilladelse til hele det areal, klager havde søgt om, alene ville kunne nås efter forhandling med Innargi, der ikke fuldt ud ville få meddelt tilladelse i overensstemmelse med selskabets ansøgning.

I forhold til betydningen af, at Innargi's ansøgning omfattede et større område end det af klager ansøgte¹⁰, henvises til afsnit 1. c. nedenfor, hvor den konkrete vurdering af de to ansøgninger adresseres.

Vurdering af ansøgeres arbejdsprogrammer m.v., jf. undergrundslovens § 18 b, stk. 1, litra b.

De særlige bestemmelser om efterforskning og indvinding af geotermisk energi i undergrundslovens kapitel 4 a er imidlertid i vidt omfang inspireret af bestemmelserne i loven om efterforskning og indvinding af kulbrinter¹¹. Ordlyden af § 18 b om grundlaget for meddelelse af tilladelser til efterforskning og indvinding af geotermisk energi er således identisk med lovens § 12 a om grundlaget for meddelelse af tilladelse til efterforskning og indvinding af kulbrinter. § 12 a, der blev indført i loven i forbindelse med implementeringen af koncessionsdirektivet¹² i 1995, videreførte i det væsentlige det hidtidige grundlag for meddelelse af tilladelse til efterforskning

⁹ Om arealafgrænsning, se invitationsskrivelsens afsnit 1.

¹⁰ Se hertil klagens side 6.

¹¹ Jf. Folketingstidende 2010-2011, A, L 141, som fremsat, almindelige bemærkninger afsnit 3 (Indføjeelse af særlige bestemmelser om efterforskning og indvinding af geotermisk energi).

¹² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF af 30. maj 1994 om betingelser for tildeeling og udnyttelse af tilladelser til prospektering, efterforskning og produktion af kulbrinter.

og indvinding af råstoffer¹³. Følgende om grundlaget for meddelelse af tilladelser fremgår imidlertid af lovbemærkningerne til undergrundslovens § 5:

"Omfanget af arbejdsprogrammet og virksomhedens tilrettelæggelse set i et bredere dansk samfundsøkonomisk perspektiv vil ofte være en væsentlig faktor ved valget imellem flere selskaber, der måtte ønske tilladelse til efterforskning indenfor samme område og til samme råstof."¹⁴

Det fremgår videre af lovbemærkningerne, at der med loven er tilvejebragt et grundlag:

"(...) hvorefter undergrunden kan administreres på en måde, der sikrer, at forundersøgelse, efterforskning og indvinding samt anvendelse af undergrunden i øvrigt sker på den for samfundet mest hensigtsmæssige måde."¹⁵

Undergrundslovens § 18 b, stk. 1, litra b, specificerer ikke yderligere, hvordan arbejdsprogrammer skal vægtes eller sammenlignes i tilfælde, hvor der er konkurrerende ansøgere. Det er således op til den administrerende myndighed at anvende § 18 b, stk. 1, litra b, i overensstemmelse med de hensyn og det styrende princip, som loven og den pågældende bestemmelse skal varetage.

Kriterierne for udvælgelse af ansøgere er konkretiseret yderligere i invitationsskribsen. Af dennes afsnit '3. Udvælgelseskriterier' fremgår:

Tildeling af efterforsknings- og indvindingstilladelser vil som udgangspunkt ske efter bedømmelse og udvælgelse af ansøgere efter de nedenfor nævnte kriterier, jf. undergrundsloven § 18 b, stk. 1:

a) at ansøgeren har fornøden sagkundskab og økonomisk baggrund

b) at kvaliteten og omfanget af det foreslåede arbejdsprogram og den fremsendte dokumentation i øvrigt demonstrerer ansøgerens vilje og evne til at efterforske, hvorvidt der findes geotermiske ressourcer i området samt mulighed for etablering af fjernvarmeproduktion fra sådanne ressourcer.

¹³ Jf. Folketingstidende 1994-1995, A, 1643 venstre spalte, Almindelige bemærkninger, samt 1647 venstre spalte, specielle bemærkninger til nr. 7.

¹⁴ Jf. Folketingstidende 1980-81, L 187, Tillæg A (281), side 4481, de specielle bemærkninger til § 5.

¹⁵ Jf. Folketingstidende 1980-81, L 187, Tillæg A, side 4477, afsnit 6 i de almindelige bemærkninger.

Det fremgår således, at arbejdsprogrammer i ansøgninger indkaldt på grundlag af invitationskrivelsen skal vurderes ud fra, i hvilket omfang arbejdsprogrammet bidrager til:

- 1) Viden om undergrunden: efterforskning af hvor og om, der findes geotermiske ressourcer i det pågældende område, samt
- 2) Hensigtsmæssig anvendelse af undergrunden: muligheden for fjernvarmeproduktion fra sådanne ressourcer.

b. De konkurrerende ansøgninger fra hhv. klager (Geoop A/S) og Innargi A/S

De to ansøgninger indeholder en række oplysninger, hvoraf kun en delmængde udgør selve arbejdsprogrammet. En række oplysninger f.eks. vedr. teknisk kapacitet og visse tilbudte arbejder er ikke relevant ift. vurderingen af de tilbudte arbejder, der vil indgå i en tilladelses arbejdsprogram. De to ansøgers tilbudte arbejder indsat i rammen af modeltilladelsen arbejdsprogram er:

Innargi's arbejdsprogram

- **Fase 1** () Indhentning og evaluering af eksisterende geologiske og geofysiske data. Aftaleindgåelse med Forsyningsselskab. Områder hvor der ikke opnås en afsætningsaftale leveres tilbage. Hvis positivt resultat i fase 1, beslutning om at gå til fase 2. Hvis ikke tilbageleveres tilladelsen.
- **Fase 2** () 1-3 boringer ()
Plan for udvikling og boringer. Områder afgives ()
(). Hvis positivt resultat i fase 2, beslutning om at gå til fase 3. Hvis ikke tilbageleveres tilladelsen.
- **Fase 3** (). Anlægsetablering, herunder boring og drift af geotermisk anlæg.

Geoop A/S' arbejdsprogram:

- **Fase 1** () Evaluering af eksisterende geologiske og geofysiske data og undersøge muligheden for en afsætningsaftale med HGS. Udfærdige rapport der beskriver det geotermiske potentiale og de kommercielle muligheder. Beslutning om at gå til fase 2 eller tilbagelevering af tilladelse.
- **Fase 2** () Udføre én efterforskningsboring. Beslutning om at gå til fase 3 eller tilbagelevering af tilladelse.
- **Fase 3** () Udføre én yderligere boring og et etablere et geotermisk anlæg.

c. Vurderingen af de to konkurrerende ansøgninger

Energistyrelsen har ikke et formkrav til ansøgninger, men en række oplysninger skal indgå i ansøgninger, jf. invitationsskrivelsen bilag 10. På den baggrund har Energistyrelsen sammenstillet ansøgernes tilbudte arbejdsprogrammer (fra hhv. Geoops ansøgning bilag 3 og Innargis ansøgning bilag 7) for at udvælge det arbejdsprogram af størst omfang og kvalitet. Det er Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, baseret på Energistyrelsens faglige vurdering, at Innargi tilbyder et arbejdsprogram af størst omfang og bedst kvalitet set i forhold til efterforskningsbehovet i området.

I vurderingen af de to ansøgninger er der lagt vægt på:

- omfanget af arbejdet i arbejdsprogrammets fase 1, dvs. dataanalyse og kontraktforhandlinger med varmeforsyningen og
- at Innargi i arbejdsprogrammets fase 2 enten forpligter sig til flere borer end Geoop eller forpligter sig til én boring og tilbagelevering af to delområder, hvorefter deres område - størrelse relativt til antallet af borer - fremstår mere attraktivt end Geoops.

Det er Energistyrelsens vurdering, at Innargi A/S tilbyder et arbejdsprogram af den bedste kvalitet og omfang set i forhold til efterforskningsbehovet i det ansøgte område. Således opfylder Innargis ansøgning bedst betingelserne ift. at bringe størst viden om undergrunden og ift. den mest hensigtsmæssige anvendelse af undergrunden.

De to ovenstående forhold er udslagsgivende for at Innargi blev tilbudt en tilladelse.

2. Klagers synspunkter ift. arbejdsprogrammernes kvalitet og omfang

Klager fremsætter en række synspunkter i klagens afsnit 3, som Energistyrelsen har følgende bemærkninger til. Bemærkninger kan med fordel læses i sammenhæng med klagens afsnit 3.

Indledningsvis bemærkes, at der i Geoop's klage indgår fortrolige oplysninger om Innargi's ansøgning, som efter Energistyrelsens opfattelse ikke er offentligt tilgængelige oplysninger. Der fremgår ifm. nedenstående bemærkninger også fortrolige oplysninger.

Energistyrelsen bemærker ift. klagens afsnit 3.1:

1. at Innargi også i lighed med Geoop beskriver fire reservoirer, jf. Innargi's ansøgning og ikke tre som Geoop oplyser i klagens afsnit 3.1.
2. at Innargi tilbyder at bore efterforskningsbrønde jf. ansøgningens arbejdsprogram afsnit 8 (bilag 3) og [redacted]. Dog beskrives

Gassum og Karlebo Mbr. som værende de primære reservoir i ansøgningens afsnit 10 (bilag 3).

3. at Geoop i deres tilbudte arbejdsprogram jf. ansøgningen afsnit 7.1 (bilag 7) ikke oplyser om maksimal boreddybde eller hvilke reservoirer der tilbydes gennemboret.
4. at boreddybde til et givent reservoir afhænger af hvor en boring placeres, hvorfor en absolut dybde som klager oplyser for hhv. klagers og Innargi's boringer ikke kan angives med mindre boreplaceringen allerede er bestemt. En forpligtigelse til en bestemt boreplacering er ikke angivet i ansøgningerne men der er dog anført et antal lokaliteter som søges afdækket ift. de geotermiske potentiale, jf. Geoops ansøgning afsnit 6.1.2 (bilag 7) og Innargi's ansøgning bilag 1b (bilag 5).
5. at Geoop har Gassum Formationen reservoir rangeret højest, jf. ansøgningen afsnit 8.2.2. (bilag 7) men oplyser samtidig, at Bunter Formationen ikke kan betragtes værende økonomisk jf. ansøgningen afsnit 8.2.1 (bilag 7). Dette sammenholdt med ovenstående punkter og punkt 2 i ministeriets bemærkning til klagens afsnit 3.2.2 fører til, at det ikke kan konkluderes, at Geoop nødvendigvis vil gennembore Bunter Formationen og dermed dybere end Innargi.
6. Innargi har med tilladelsen accepteret at *'For alle boringer gælder, at de skal føres til en dybde, som sikrer, at de relevante geotermiske reservoirer bliver gennemboret.'* Det er således ikke givet til hvilken dybde en boring føres. Det vil afhænge af stedet for boringen. Samme formulering ville gælde for Geoop, havde de fået en tilladelse tilbudt.
7. at budgetterne ikke direkte er inddraget i vurderingen, men kun er anvendt til at understøtte tolkningen af de tilbudte arbejder jf. bilag 9.

Energistyrelsen bemærker ift. klagens afsnit 3.2.1:

1. at Innargi's ansøgte område både inkludere attraktive og mindre attraktive områder i modsætning til Geoop ansøgte areal som kun inkludere det mest attraktive område, se Energistyrelsens vurdering i bilag 9.
2. at Innargi i modsætning til Geoop tilbyder, at tilbagelevere områder [redacted] [redacted] frigives tidligt som derved igen kan søges af andre. [redacted] vil Innargi forpligte sig til en boring i det givne område. Staten har således enten udsigt til flere boringer med Innargi's ansøgning end Geoop's tilbud eller i det tilfælde hvor Innargi kun forpligter sig til en boring (lig Geoop) vil områder frigives, herunder dele af de mere attraktive områder som også er dele af det område Geoop har søgt om.

Energistyrelsen bemærker ift. klagens afsnit 3.2.2:

1. at Energistyrelsen ikke er enig i Geoop's påstand om, hvad Innargi har udført af arbejder ift. varmebehov, energiydelser og borelokaliteter, jf. Innargi's ansøgning afsnit 12 og bilag 1b og bilag 5.

2. at Geoop har analyseret energiydelse for Gassum og ikke Bunter (dybere reservoir), som de i klagen påstår tilbydes at gennembore, jf. Geoops ansøgning afsnit 6.1.1. Det støtter konklusionen i punkt 5 afsnit 3.1 i ministeriets bemærkning ovenfor.
3. begge ansøgere [redacted] til jf. Innargi's ansøgning afsnit 7 (f.eks. figur 4) bilag 3 og Geoops ansøgning afsnit 7.1 (bilag 7). [redacted] kan ikke inddrages i vurderingen af ansøgning, idet [redacted] i relation til det ansøgte område kan medtages i vurderingen af ansøgningerne, hvilket begge ansøgere tilbyder.

Energistyrelsen bemærker ift. klagens afsnit 3.3:

1. at begge ansøgere er vurderet til at have den tekniske kompetence herunder den fornødne erfaring til den indledende tilbudte arbejder (de forpligtende arbejder), og at det er arbejdsprogrammet, som har været udslagsgivende for udpegningen af vinderen. Dette fremfører klager også indledningsvis i klagens afsnit 3.
2. at budgetterne ikke kan lægges til grund for en vurdering af geotermi per brugt krone, som klager anfører, idet ansøgningerne angiver forventede budgetter og ikke de faktiske omkostninger ved geotermiprojekt og -anlæg.
3. at geotermi per brugt krone ikke er et udvælgelseskriterie i vurderingen af ansøgningerne, jf. afsnit 1a.
4. at Geoop fremlægger budgetterne som et argument til fordel for Geoop. Dette er efter Energistyrelsens vurdering ikke et lovligt kriterium til brug i vurderingen af ansøgningerne. Der henvises i øvrigt til bilag 9 ift. hvorledes Energistyrelsen har anvendt budgetterne i vurderingen.

Se i øvrigt Energistyrelsens bemærkninger ovenfor vedr. budgetter i punkt 7 under ministeriets bemærkninger til klagens afsnit 3.1.

3. Sagsbehandlingsmæssige forhold

Klager har fremført, at den påklagede afgørelse er utilstrækkeligt begrundet, og at dette som udgangspunkt medfører, at en afgørelse bliver ugyldig¹⁶.

a. Retsgrundlag

Det fremgår af forvaltningslovens § 24, stk. 1, at:

"En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang af-

¹⁶ Se hertil klagen afsnit 3.4, klagens s. 7-9.

gørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.”

b. Opfyldelse af begrundelseskravet i forvaltningslovens § 24, stk. 1

I den foreliggende sag beroede udvælgelsen af, hvilken af to konkurrerende ansøgere, der fik meddelt en tilladelse til efterforskning og indvinding af geotermisk energi efter undergrundslovens § 5 på, i hvor høj grad de enkelte ansøgninger opfylder kriterierne i undergrundslovens § 18 b, stk. 1, litra a og b, som konkretiseret i invitationsskrivelsen. Se hertil afsnit 1 ovenfor.

I den påklagede afgørelse¹⁷ og i § 6-redegørelsen¹⁸ henvises til undergrundslovens § 18 b samt invitationsskrivelsen. Kravet i forvaltningslovens § 24, stk. 1, om henvisning til rette hjemmel for afgørelsen er efter ministeriets opfattelse derfor umiddelbart opfyldt.

Den nærmere vurdering af, i hvor høj grad arbejdsprogrammer opfylder kriterierne i undergrundsloven § 18 b, stk. 1, litra b, foretages af den administrerende myndighed (Energistyrelsen). Hovedhensynene bag denne vurdering er, som berørt ovenfor i afsnit 1, hvorvidt arbejdsprogrammet bidrager til viden om undergrunden, samt en hensigtsmæssig anvendelse af undergrunden.

Det fremgår af den påklagede afgørelse¹⁹, hvor der eksplicit henvises til § 6-redegørelsen, og af § 6-redegørelsen, at arbejdsprogrammerne er blevet vurderet på deres respektive kvalitet og omfang. Det bemærkes i den sammenhæng, at begrundelsen, der er angivet i § 6-redegørelsen, efter ministeriets opfattelse fremstår så tilpas klart og lettilgængeligt, at det ikke i forhold til det forvaltningsretlige begrundelseskrav er betænkeligt at henvise hertil.

Hverken den påklagede afgørelse eller § 6-redegørelsen redegør detaljeret for de enkelte elementer, arbejdsprogrammerne er blevet sammenlignet på. Det bemærkes i den sammenhæng, at begge arbejdsprogrammer indeholder oplysninger, der ikke er offentligt tilgængelige, og som ikke umiddelbart kan videregives af hensyn til parternes økonomiske og forretningsmæssige interesser.

Det bemærkes afslutningsvis, at kravet om angivelse af de hovedhensyn afgørelsen er baseret på, der følger af forvaltningslovens § 24, stk. 1, 2. pkt., efter ministeriets opfattelse er opfyldt.

¹⁷ Se hertil afsnittet *Begrundelse* på side 1 i den påklagede afgørelse.

¹⁸ Se hertil invitationsskrivelsens afsnit 3. *Udvælgelseskriterier* og afsnit 4. *Vurdering af ansøgningerne og tilbudte efterforskningsprogrammer*.

¹⁹ Se hertil afsnittet *Begrundelse* på side 1 i den påklagede afgørelse.

Med venlig hilsen

Kathrine Bløcher
Kontorchef
Tlf.nr.:41729078
Katbl@kefm.dk

Bilagsliste:

- a) Til Geoop Orientering vedr. videre proces i behandlingen af jeres ansøgning om tilladelse til geotermi
- b) Til Innargi Orientering vedr. videre proces i behandlingen af jeres ansøgning om tilladelse til geotermi
- c) Innargi ansøgning - Københavnsområdet_Tilladelse_Final
- d) Innargi ansøgning - Bilag 1 Kort over ansøgte område
- e) Innargi ansøgning - Bilag 1b Placeringer til overfladeanlæg
- f) Innargi ansøgning - Bilag 5 Flow rates and Geothermal power
- g) Geoop ansøgning - KBHLicense_w_all_app
- h) Geoop ansøgning - Hovedstaden_Kortbilag_20200325
- i) 2021-12182 akt nr 33 Notat om vurdering af Innargi og Geoops arbejdsprogrammer
- j) invitationsskrivelse geotermisk energi

Energistyrelsen
Center for Forsyning
Att.: ens@ens.dk, acm@ens.dk og mdl@ens.dk

Den 24. juni 2022

Vedr. journalnummer 2022-47

Tak for muligheden for at afgive høringssvar til lov om ændring af lov om varmforsyning (Overførsel af CO2-kvoter til statsstøttede CO2-fangstenheder og undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg) med frist fredag den 24. juni 2022.

Nærværende høringssvar er afgivet på vegne både af forsyningselskabet Kredsløb A/S og geotermiselskabet Innargi A/S, der i fællesskab er ved at realisere EU's største geotermiske fjernvarmeanlæg i Aarhus.

Helt grundlæggende er lovforslaget og den politiske aftale, som forslaget udmønter, et rigtig godt grundlag for at få bragt geotermi i spil i stor skala i fjernvarmforsyningen i Danmark. Forslagets grundlæggende intention; på den ene side at placere risikoen vedr. undergrunden hos geotermiselskabet, og på den anden side at tillade langvarige bæredygtige aftaler under nærmere forudsætninger, gør det muligt for fjernvarmeselskaber og geotermiselskaber at bringe den geotermiske energikilde i spil, samtidig med at forbrugerne beskyttes mod de store risici, der knytter sig til undergrunden.

Vedtagelsen af nærværende forslag er en forudsætning for, at projektet i Aarhus kan realiseres.

Vi er overordnet meget tilfredse med udmøntningen af den politiske aftale, men har få forslag til mindre præciseringer og uddybninger, som vil gøre retstilstanden klarere. Forslagene flugter med de intentioner, som "tjeklistemodellen" bygger på.

Der foreslås ændringer til lovforslagets nye § 20e, stk. 1, 1. punktum, § 20e, stk. 1. nr. 2 litra d og c og endelig et nyt § 20e stk. 3. Forslag til lovændringer er kursiveret og markeret med fed og gult.

Ad § 20e, stk. 1., 1. punktum:

For at undgå enhver tvivl om, hvorvidt det vil gøre en forskel, om der bliver tale om videresalg af det opvarmede vand fra geotermianlægget gennem flere selskaber – fx fra transmissions- til distributionsselskaber - anbefaler vi følgende præcisering af forslaget § 20e, stk. 1, første punktum:

*§ 20 e. Forsyningstilsynet undtager efter ansøgning, jf. stk. 2, levering af opvarmet vand fra et geotermisk anlæg til et kollektivt varmforsyningsanlæg **eller den som det kollektive forsyningsanlæg måtte have erhvervet det opvarmede vand fra eller videresolgt det opvarmede vand til** fra § 20, stk. 1, når følgende betingelser er opfyldt:*

Ad c:

Der synes at være behov for en præcisering af lovteksten, i det der vil være omkostninger, som et fjernvarmeselskab skal afholde, inden der leveres varmt vand, for at fjernvarmeselskabet er klar til at modtage det varme vand – og som fjernvarmeselskabet skal kunne indregne i varmeprisen, ligesom afholdelsen af disse omkostninger ikke må føre til, at projektet ikke kan undtages fra varmforsyningslovens § 20, stk. 1. Der står følgende i de specielle bemærkninger til bestemmelsen:

Bestemmelsen vil medføre, at de omkostninger, der påløber, inden det geotermiske anlæg påbegynder at levere opvarmet vand, ikke kan pålægges det kollektive varmforsyningsanlæg og dermed de varmetaftagere, der er tilsluttet det kollektive varmforsyningsanlæg via priseme på varme.

For at skabe klarhed om, at bestemmelsen ikke har til hensigt at forhindre, at fjernvarmeselskabet opfylder sine forpligtelser og bliver klar til at modtage varme fra det geotermiske anlæg, foreslås en formulering i retning af følgende i litra c:

*"at det kollektive varmforsyningsanlæg ikke må pålægges omkostninger, før det geotermiske anlæg leverer opvarmet vand til det kollektive varmforsyningsanlæg, **bortset fra det kollektive varmforsyningsanlægs omkostninger til at opfylde***

sine forpligtelser i henhold til aftalen mellem det geotermiske anlæg og det kollektive varmforsyningsanlæg om levering af geotermisk opvarmet vand."

[Note: Dette ændringsforslag betyder ikke, at fjernvarmeselskabet med sikkerhed kan indregne disse omkostninger i varmeprisen, da det følger af den nuværende varmforsyningslov og FSTS' praksis, men det skulle sikre, at lovændringen i sig selv ikke har den effekt, og at det, at fjernvarmeselskabet afholder udgifter, som man ønsker at indregne ikke fører til, at der ikke kan opnås fritagelse fra § 20, stk. 1 for geotermiprojektet.]

Ad d:

Her kan der være risiko ved fortolkningen af "over en længere periode" sammenholdt med Aftalens bestemmelser om geotermiselskabets ret til forsinkelser og udskydelser og nedbrud, rekommisionering med mere. Den politiske aftales intention er, at parternes aftale lægges til grund, men skal indeholde bestemte vilkår, herunder vedr. de situationer, hvor den geotermiske kapacitet ikke er til stede i en længere periode. Vi foreslår, at bekymringen klares ved at omformulere bestemmelsen som følger:

"at det kollektive varmforsyningsanlæg ikke må pålægges omkostninger til en kapacitet, hvis det geotermiske anlæg over de i aftalen mellem det geotermiske anlæg og det kollektive varmforsyningsanlæg fastlagte perioder ikke stiller denne kapacitet til rådighed for det kollektive varmforsyningsanlæg."

Hermed henvises der til det, som er aftalt i Aftalen samtidig med, at det fastholdes, at vilkårene netop skal være aftalt mellem partnerne - og det burde tilsige, at der ikke er usikkerhed mht. hvad der er længere og om det også er det, som står i Aftalen.

Ad nyt stk. 3 om endelighed og uigenkaldelighed:

Efter dansk forvaltningsret kan en begunstigende forvaltningsakt som vedrørende en længerevarende tilstand som udgangspunkt tilbagekaldes med et passende varsel. Det er afgørende for Aftalens parter, at de kan være sikre på, at opvarmet vand fra geotermianlægget er undtaget i Aftalens løbetid på 30 år. Det foreslås derfor, at lovudkastet også kommer til at indeholde en bestemmelse om, at en afgørelse fra FSTS om, at en aftale opfylder betingelserne for undtagelse fra VFSL § 20, stk. 1 er endelig og uigenkaldelig. Det kunne eventuelt tilføjes som et nyt stk. 3 i § 20e og således, at det nuværende stk. 3 bliver stk. 4.

Det kunne lyde således:

"Stk. 3. Forsyningstilsynets afgørelse i henhold til § 20e, stk. 1 om, at en aftale om levering af opvarmet vand fra et geotermisk anlæg opfylder betingelserne i denne § 20e, og dermed er undtaget fra varmforsyningslovens § 20, stk. 1 er endelig og uigenkaldelig i hele aftalens løbetid."

Vi håber, at I vil tage ovenstående mindre forslag til præciseringer m.v. med, når I udarbejder det endelige lovforslag.

Med venlig hilsen

Lasse Sørensen
Chef for forretningsudvikling
Kredsløb A/S

Asbjørn Haugstrup
CCO
Innargi A/S

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Mail: ens@ens.dk, mld@ens.dk

E.ON Danmark A/S
Dirch Passers Allé 76
DK-2000 Frederiksberg
CVR-nr. 25 21 56 80
eon.dk
70 27 05 77
kundecenter@eon.dk

23. juni 2022
Side 1/2

Høringsvar til udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning (geotermis undtagelse fra prisregulering)

E.ON Danmark har modtaget ovennævnte udkast til ændring af varmforsyningsloven i høring.

E.ON har, som den eneste private virksomhed i Danmark, erfaring med både drift af egne fjernvarmeselskaber og med geotermi til fjernvarme som følge af de geotermiske anlæg, som E.ON-koncernen allerede driver i Sverige, Tyskland m.fl.

De rammeregler, som varmforsyningssektorens økonomi er indrettet efter, udgøres i det væsentlige af hvile-i-sig-selv-princippet, som trådte i kraft for fjernvarmen 1. marts 1981. Det er dette velkendte princip, der nu lægges op til et brud med.

Motiverne anføres på side 12 som:

Det er ministeriets vurdering, at indførelsen af en mulighed i varmforsyningsloven for at få opvarmet vand fra geotermiske anlæg undtaget fra prisreguleringen vil kunne bidrage til at fremme udnyttelsen af geotermi.

Lovforslaget indeholder ikke meget om, *hvorfor* man vurderer netop således.

På side 12 anføres også, at 'geotermi er på nuværende tidspunkt ikke en meget udbredt teknologi i Danmark.'

Grunden til, at geotermi ikke udbredes i Danmark, skal imidlertid ikke findes i varmforsyningsloven, men derimod i undergrundsloven. Undergrundsloven indeholder, at man kan ansøge om en eneret (et geografisk monopol) til efterforskning og produktion. Fjernvarmeselskabet får dermed ikke andre at forhandle med end netop enerettens indehaver. Det giver en skæv forhandling, og en mangel på konkurrence mellem udbydere af geotermi – hvilket meget vel kan være en væsentlig årsag til, at geotermi fortsat ikke er en konkurrencedygtig teknologi.

Hidtil har substitutionsprisprincippet været fjernvarmeselskabets bedste argument i forhandling med en geotermiudbyder: fjernvarmeselskabet kan ikke indregne større betaling til en geotermiudbyder med eneret i fjernvarmeselskabets priser end hvad fjernvarmeselskabet ville kunne købe varmen til andetsteds (eller selv producere varmen til). Dette giver geotermiudbyderen incitament til trods alt at optimere sit produkt til gavn for varmemeforbrugerne, trods den manglende konkurrencesituation.

Nu fjernes dette argument. For når aftalen er indgået, og tilsynet har undtaget osv., kan fjernvarmeselskabet ikke år for år påberåbe sig

substitutionsprisprincippet, men må betale efter aftalen, til eneretsindehaveren. Det er ikke vores opfattelse, at denne udvikling fremmer geotermien, og dermed er denne ændring sammenholdt med den nuværende udformning af undergrundsloven et skridt i en forkert retning.

Det er rigtigt, at alle energiforbrugere må være med til at betale en del af omkostningerne ved den grønne omstilling. Men forudsætningen bør ikke være tildeling af enerettigheder og udelukkelse af konkurrence mellem geotermiteknologier efterfulgt af udvanding af en prisregulering, som har været i brug siden 1981.

Hvis man vil have geotermi i gang i Danmark bør reglen være den, at fjernvarmeselskabet vælger sin geotermioperatør – ikke at staten vælger ved at tildele et monopol. Når fjernvarmeselskabet har valgt geotermioperatør i almindelig konkurrence med andre teknologier, der står til rådighed for fjernvarmeselskabet, bør efterforskningen kunne gå i gang, eventuelt efter en kontrol hos Energistyrelsen med hensyn til miljømæssige aspekter etc., og hos Forsyningstilsynet med hensyn til økonomi- og prismæssige aspekter.

Det står tydeligere og tydeligere, at den grønne omstilling haster. Tiden er ikke til enerettigheder, men derimod til, at alle teknologier kan konkurrere mod hinanden om grønnest mulig varme til mindst mulig omkostning.

Med venlig hilsen

Bjørk Paamand Olsen
Direktør, E.ON Varme Danmark ApS

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Vedr. journalnummer 2022-47

Side 1/5

24. juni 2022

Fjernvarmens Hus
Merkurvej 7
DK-6000 Kolding
Tlf. +45 7630 8000
mail@danskfjernvarme.dk
www.danskfjernvarme.dk
CVR DK 55 83 10 17

Dansk Fjernvarmes svar på høring vedr. overførsel af CO₂-kvoter til statsstøttede CO₂-fangstenheder og undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg

Dansk Fjernvarme takker for muligheden for at afgive høringssvar til *'forslag til Lov om ændring af lov om varmeforsyning (Overførsel af CO₂-kvoter til statsstøttede CO₂-fangstenheder og undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg)*.

I det følgende redegør vi først for vores input til den del af lovforslaget, der vedrører overførsel af CO₂-kvoter efterfulgt af delen om undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg.

Overførsel af CO₂-kvoter til statsstøttede CO₂-fangstenheder

Dansk Fjernvarme støtter op om udviklingen af hele værdikæden for fangst-, transport-, lagring og -anvendelse af CO₂ (CCUS), herunder at værdiskabelsen fra overskydende eller sparede CO₂-kvoter og CO₂-afgifter skal bidrage til finansieringen af CO₂-fangst på kraftvarme- og affaldsenergianlæg. Dansk Fjernvarme støtter således også, at udviklingen af CCS og CCU i Danmark over tid skal være så markedsbaseret som muligt, hvilket blandt andet indebærer, at investeringer drives af kvotesystemet og en ambitiøs grøn skattereform.

Dansk Fjernvarme er brancheorganisation for den danske fjernvarmesektor, herunder størstedelen af de danske kraftvarmeanlæg og affaldsenergianlæg. En lang række af medlemmerne i Dansk Fjernvarme har planer om etablering af CO₂-fangst og medlemskredsen har et samlet potentiale for CO₂-fangst på op mod 5 mio. ton CO₂ per år.

Lovforslaget er for snævert og vil begrænse udvikling af CO₂-fangst

Lovforslaget vedrører udelukkende gratis kvoter, der er blevet i overskud som følge af statsligt støttet CO₂-fangst. Det medfører en række udfordringer, der begrænser muligheden for etablering af CO₂-fangstanlæg. For det første, så vedrører lovforslaget således ikke anlæg, der måtte blive etableret uden statsstøtte – på trods af at det må være i alles interesse, at anlæggene på sigt etableres uden statsstøtte. For det andet vedrører lovforslaget ligeledes ikke den værdiskabelse, der opstår som følge af sparede

omkostninger til ekstra kvoter (udover de gratis tildelte), der ellers ville være nødvendige at købe uden CO₂-fangst. For det tredje, så er der behov for samme mekanisme for overførsel af værdiskabelsen fra sparede CO₂-afgifter (som forventes at komme med den grønne skattereform). Der er altså grundlæggende behov for en mere langsigtet løsning.

Lovforslaget skal også gælde for ikke-statsstøttede anlæg

Som lovforslaget er udformet i høringsudkastet, så gælder det kun anlæg, der modtager statsstøtte. Det vil sige, at selskaber, der vil etablere CO₂-fangst uden statsstøtte, ikke på samme måde kan lade værdiskabelsen fra den reducerede kvoteforpligtelse indgå i finansieringen af CO₂-fangstanlægget. Det er problematisk, da det må være i alles interesse, at der allerede nu laves en langsigtet regulering på CO₂-fangstområdet, som ligeledes giver mulighed for en ren markedsbaseret udvikling uden statsstøtte.

Det skal samtidig nævnes, at statsstøtten til CO₂-fangst relativt hurtigt må forventes at gå i nul såfremt der vedtages en ambitiøs grøn skattereform, der i sig selv giver det fornødne incitament til at drive investeringer og drift af CO₂-fangstanlæg. Eksempelvis er det bygget ind i første udmøntning af CCUS-puljen fra Klimaaftalen fra juni 2020, at støtteniveauet fra puljen vil blive reduceret såfremt der sker en udvikling i kvotepris og CO₂-afgift, som sikrer den økonomiske tilskyndelse. Hvis det sker, at statsstøtten går i nul som følge af afgiftsændringer eller en høj kvotepris, så vil anlægget ikke længere modtage statsstøtte og vil derfor ikke længere kunne finansiere sin investering og drift af CO₂-fangstanlægget gennem sparede CO₂-kvoter.

Lovforslaget skal også gælde ikke-gratis kvoter

De foreslåede ændringer til varmforsyningsloven medfører alene, at overskydende gratis kvoter kan overføres til CO₂-fangstenheden og indgå som en del af finansieringen af en investering i CO₂-fangst. Der gives således ikke mulighed for, at sparede omkostninger til køb af ekstra kvoter kan overføres til CO₂-fangstenheden – på trods af at denne værdiskabelse også sker som følge af installationen af CO₂-fangst.

Der er flere af Dansk Fjernvarmes medlemmer, der ikke modtager tilstrækkeligt med gratis kvoter til at dække behovet, hvorfor de køber ekstra kvoter til at dække deres udledning. Der er derfor et reelt behov for, at denne sparede omkostning også inkluderes i lovforslaget. Det skal samtidig nævnes, at antallet af gratis kvoter falder over tid, hvorfor problemet kun vil vokse fremadrettet.

Lovforslaget bør derfor ændres, således at sparede omkostninger til køb af ekstra kvoter også kan overføres til CO₂-fangstenheden.

Der er behov for samme mekanisme for overførsel af sparede CO₂-afgifter

Lovforslaget vedrører udelukkende den værdiskabelse, der sker gennem en reduceret kvoteforpligtelse, når der fanges CO₂. Den samme mekanisme bør indføres for overførsel

af den værdi, der opstår som følge af sparede CO₂-afgifter – særligt set i lyset af en forventet grøn skattereform med en højere CO₂-afgift.

Side 3/5

Undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg

Helt grundlæggende er lovforslaget og den politiske aftale, som forslaget udmønter, et rigtigt godt grundlag for at få bragt geotermi i spil i stor skala i fjernvarmeforsyningen i Danmark. Forslagets grundlæggende intention; på den ene side at placere risikoen vedr. undergrunden hos geotermiselskabet, og på den anden side at tillade langvarige bæredygtige aftaler under nærmere forudsætninger, gør det muligt for fjernvarmeselskaber og geotermiselskaber at bringe den geotermiske energikilde i spil, samtidig med at forbrugere beskyttes mod de store risici, der knytter sig til undergrunden.

Vedtagelsen af nærværende forslag er en forudsætning for, at mange projekter kan realiseres.

Vi er overordnet meget tilfredse med udmøntningen af den politiske aftale, men har få forslag til mindre præciseringer og uddybninger, som vil gøre retstilstanden klarere. Forslagene flugter med de intentioner, som "tjeklistemodellen" bygger på.

Der foreslås ændringer til lovforslagets nye § 20e, stk. 1, 1. punktum, § 20e, stk. 1. nr. 2 litra d og c og endelig et nyt § 20e stk. 3. Forslag til lovændringer er kursiveret og markeret med fed og gult.

Ad § 20e, stk. 1., 1. punktum:

For at undgå enhver tvivl om, hvorvidt det vil gøre en forskel, om der bliver tale om videresalg af det opvarmede vand fra geotermianlægget gennem flere selskaber – fx fra transmissions- til distributionselskaber - anbefaler vi følgende præcisering af forslagets § 20e, stk. 1, første punktum:

§ 20 e. Forsyningstilsynet undtager efter ansøgning, jf. stk. 2, levering af opvarmet vand fra et geotermisk anlæg til et kollektivt varmforsyningsanlæg eller den som det kollektive forsyningsanlæg måtte have erhvervet det opvarmede vand fra eller videresolgt det opvarmede vand til fra § 20, stk. 1, når følgende betingelser er opfyldt:

Ad c:

Der synes at være behov for en præcisering af lovteksten, i det der vil være omkostninger, som et fjernvarmeselskab skal afholde, inden der leveres varmt vand, for at fjernvarmeselskabet er klar til at modtage det varme vand – og som fjernvarmeselskabet skal kunne indregne i varmeprisen, ligesom afholdelsen af disse omkostninger ikke må føre til, at projektet ikke kan undtages fra varmforsyningslovens § 20, stk. 1. Der står følgende i de specielle bemærkninger til bestemmelsen:

Bestemmelsen vil medføre, at de omkostninger, der påløber, inden det geotermiske anlæg påbegynder at levere opvarmet vand, ikke kan pålægges det kollektive varmforsyningsanlæg og dermed de varmetaftagere, der er tilsluttet det kollektive varmforsyningsanlæg via priserne på varme.

For at skabe klarhed om, at bestemmelsen ikke har til hensigt at forhindre, at fjernvarmeselskabet opfylder sine forpligtelser og bliver klar til at modtage varme fra det geotermiske anlæg, foreslås en formulering i retning af følgende i litra c:

"at det kollektive varmforsyningsanlæg ikke må pålægges omkostninger, før det geotermiske anlæg leverer opvarmet vand til det kollektive varmforsyningsanlæg, bortset fra det kollektive varmforsyningsanlægs omkostninger til at opfylde sine forpligtelser i henhold til aftalen mellem det geotermiske anlæg og det kollektive varmforsyningsanlæg om levering af geotermisk opvarmet vand."

[Note: Dette ændringsforslag betyder ikke, at fjernvarmeselskabet med sikkerhed kan indregne disse omkostninger i varmeprisen, da det følger af den nuværende varmforsyningslov og FSTS' praksis, men det skulle sikre, at lovændringen i sig selv ikke har den effekt, og at det, at fjernvarmeselskabet afholder udgifter, som man ønsker at indregne ikke fører til, at der ikke kan opnås fritagelse fra § 20, stk. 1 for geotermiprojektet.]

Ad d:

Her kan der være risiko ved fortolkningen af "over en længere periode" sammenholdt med Aftalens bestemmelser om geotermiselskabets ret til forsinkelser og udskydelser og nedbrud, rekommissionering med mere. Den politiske aftales intention er, at parternes aftale lægges til grund, men skal indeholde bestemte vilkår, herunder vedr. de situationer, hvor den geotermiske kapacitet ikke er til stede i en længere periode. Vi foreslår, at bekymringen klares ved at omformulere bestemmelsen som følger:

"at det kollektive varmforsyningsanlæg ikke må pålægges omkostninger til en kapacitet, hvis det geotermiske anlæg over de i aftalen mellem det geotermiske anlæg og det kollektive varmforsyningsanlæg fastlagte perioder ikke stiller denne kapacitet til rådighed for det kollektive varmforsyningsanlæg."

Hermed henvises der til det, som er aftalt i Aftalen samtidig med, at det fastholdes, at vilkårene netop skal være aftalt mellem partnerne - og det burde tilsige, at der ikke er usikkerhed mht. hvad der er længere og om det også er det, som står i Aftalen.

Ad nyt stk. 3 om endelighed og uigenkaldelighed:

Efter dansk forvaltningsret kan en begunstigende forvaltningsakt som vedrørende en længerevarende tilstand som udgangspunkt tilbagekaldes med et passende varsel. Det er afgørende for Aftalens parter, at de kan være sikre på, at opvarmet vand fra geotermianlægget er undtaget i Aftalens løbetid på 30 år. Det foreslås derfor, at lovudkastet også kommer til at indeholde en bestemmelse om, at en afgang fra FSTS om, at en aftale

opfylder betingelserne for undtagelse fra VFSL § 20, stk. 1 er endelig og uigenkaldelig.
Det kunne eventuelt tilføjes som et nyt stk. 3 i § 20e og således, at det nuværende stk. 3
bliver stk. 4.

Side 5/5

Det kunne lyde således:

"Stk. 3. Forsyningstilsynets afgørelse i henhold til § 20e, stk. 1 om, at en aftale om levering af opvarmet vand fra et geotermisk anlæg opfylder betingelserne i denne § 20e, og dermed er undtaget fra varmeforsyningslovens § 20, stk. 1 er endelig og uigenkaldelig i hele aftalens løbetid."

Vi står til rådighed for spørgsmål eller uddybende kommentarer.

Med venlig hilsen
Dansk Fjernvarme

Jannick Hauschildt Buhl
Chefkonsulent

jhb@danskfjernvarme.dk
+45 28 69 36 06

Energistyrelsen
Center for Forsyning

Sendt pr. mail:

ens@ens.dk

amc@ens.dk

mldl@ens.dk

Energistyrelsens journalnummer 2022 – 47

Høringssvar: Lov om ændring af lov om varmforsyning (Overførelse af CO2-kvoter til statsstøttede CO2-fangstenheder og undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg)

Indledning

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) takker for muligheden for at kommentere på udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning, VFL.

I det følgende gennemgås FRI's kommentarer til forslaget.

Geotermisk varme

FRI's opfattelse af § 20

Reguleringen af varmepriser følger Varmeforsyningslovens §20, hvorefter varmepriserne reguleres efter princippet om nødvendige omkostninger. Geotermiske anlæg kan efter §20 indregne et overskud i varmeprisen ud over de nødvendige omkostninger. Ved ændringer i år 2000 fik geotermiske anlæg mulighed for at indregne omkostninger til efterforskning i varmeprisen, dvs. til dækning af omkostninger til nødvendige forundersøgelser.

Praksis er, at den samlede varmepris, evt. inkl. et overskud, ikke må overstige substitutionsprisen for varmen. Efter substitutionsprincippet skal prisen for varme fra en ekstern varmeproducent til et kollektivt varmforsyningsanlæg, fastsættes som den laveste af på den ene side leverandørens omkostningsbestemte pris og varmekøbers substitutionspris. Dermed bliver substitutionsprisen en maksimalpris for varme.

Substitutionsprisen udgør varmekøbers omkostninger ved at fremskaffe en tilsvarende varmemængde enten ved egenproduktion, eller ved køb fra anden leverandør.

Forsyningstilsynet kan efter VFL kræve en reduktion af varmeprisen med tilbagevirkende kraft, såfremt den overstiger substitutionsprisen.

Konsekvenser af den foreslået ændring af §20

De foreslåede ændringer i lovgivningen har til formål at sikre, at der ikke kan skabes usikkerhed om de økonomiske rammevilkår ved levering af varme fra geotermiske anlæg, idet denne usikkerhed vil kunne reducere incitamentet fra nogle private operatører til at investere i geotermisk varmeproduktion.

For varmeaftagerne kan forslaget derimod betyde, at de ikke er sikret den billigste varme i aftaleperioden, idet forslaget netop indeholder fritagelse for substitutionsprincippet.

FRI's bemærkninger til høringsudkastet

At der er usikkerheder forbundet med etablering af varmforsyningsanlæg er ikke nyt. Der er mange eksempler på, at eksterne varmeproducenter investerer betydelige beløb i varmerelaterede anlæg, hvorefter det er forventet, at varmekunder afdrager på anlæggene over varmeprisen. Eksempler herpå er bl.a. ved etablering af kraftvarmeanheder og ombygninger af eksisterende varmeanheder, der ikke er ejet af varmekunderne, mv. I disse tilfælde, har Forsyningstilsynet mulighed for at gribe ind, såfremt varmeprisen overstiger substitutionsprisen.

Danmark står i disse år foran en kolossal udvikling inden for elektrolyse og P2X og en af vores helt store fordele i Danmark i forhold til i andre lande er, at vi har mulighed for at afsætte den overskydende varme i vores fjernvarmenet, hvilket kan indbringe en indtægt for operatøren, der kan reducere de samlede omkostninger for de nye grønne brændsler og dermed øge konkurrenceevnen. Det vil være endog meget store mængder varme, der er tale om, og denne varme skal naturligvis udnyttes frem at gå til spilde. FRI mener, at man bør have de mest bæredygtige løsninger for øje og bruge den energi, der er tættest på og er billigst. Dette bør indgå i prioriteringen af varme og dermed hvilken type varme, der har forrang, og det kræver naturligvis en grundig planlægning af placering af hhv. elektrolyseanlæg, P2X anlæg og geotermiske anlæg.

Varmeselskaberne oplever i disse år et stigende pres i forbindelse med fokus på intensiveret udfasning af naturgassen.

Udvidelserne af fjernvarmeselskabernes varmenet sker uden nogen garanti/sikkerhed for, at de rent faktisk kan få tilbagebetalt investeringerne. En af årsagerne er blandt andet ændringerne i Varmeforsyningsloven/projektbekendtgørelsen hvorefter det pr. 01. januar 2019 ikke længere var muligt at fastholde forbrugerne på fjernvarme. De høje gaspriser såvel som elpriser på nuværende tidspunkt øger forbrugernes ønske, om at koble sig på fjernvarmen, hvor priserne i mange tilfælde har vist sig at være robuste overfor de store gas- og elprisstigninger. Når den nuværende krise er overstået og gas- og elpriserne formodentligt falder igen, kan der være en risiko for, at kunder vælger at udmelde sig af fjernvarmen for selv at investere i egen varmepumpe eller evt. bevare et gasfyr så længe som muligt, hvis de ikke nåede at blive tilsluttet fjernvarmen.

Det er FRI's opfattelse, at det i mange tilfælde er samfundsøkonomisk og miljømæssigt perspektiv ønskeligt, at større sammenhængende gasområder konverterer til fjernvarme frem for individuelle varmepumper ligesom eksisterende fjernvarmeselskaber til stadighed har mulighed for at opretholde en robust økonomi.

Med de foreslåede ændringer i VFL, hvorefter det ikke længere er muligt for Forsyningstilsynet at gribe ind over for urimelige varmepriser, kan fjernvarmeselskaber risikere at stå i en dobbelt uheldig situation – dels at de er forpligtet til at købe geotermisk varme til urimelige priser og som følger deraf, at kunder vælger at etablere egen varmpumpe – begge forhold der udhuler økonomien og reducerer selskabets mulighed for at betale af på deres gæld. Dette kan sætte gang i en uheldig spiral hvor fjernvarmeselskaber er nødt til at øge deres tariffer yderligere, med øget risiko til følge for at flere kunder melder sig ud af fjernvarmen.

FRI mener ikke at det er hensigtsmæssigt, at der skal være forskel på vilkårene for operatører eller leverandører, der ønsker at levere varme til fjernvarmesystemer. Alle må være stillet lige, og der bør ikke være specielle lovmæssige konkurrencefordele for nogle af operatørerne.

Til forskel fra andre leverandører af varme er det i forvejen muligt for leverandører af geotermisk varme at indregne et overskud i varmeprisen samt at indregne omkostninger til efterforskning.

FRI mener overordnet, at der inden for den forventede omfattende fjernvarmeudbygning er flere andre områder end geotermi, hvor der kan være tilsvarende risici knyttet til de kommende massive investeringer. **FRI foreslår** derfor, at der fra centralt hold arbejdes mere bredt med at sikre, at der investeres økonomisk bæredygtigt i fjernvarmesektoren og ikke gør en særlig undtagelse ved geotermi.

FRI er således ikke enige i, at geotermisk varme skal undtages fra prisbestemmelserne i Varmeforsyningsloven og dermed have konkurrencemæssige fordele ved salg af varme til fjernvarmen. Vi er bekymrede for, at dette bliver en glidebane for nuværende eller andre aktører, der ønsker at levere varme til fjernvarmesystemerne.

Overførsel af CO2 kvoter

Overførsel af CO2 kvoter ligestiller CO2 fangst fra fjernvarmeproducerende anlæg med andre, som måtte konkurrere om statstilskud til CO2 fangst og lagring.

FRI mener, at der bør tilføjes en tilsvarende regel om overførelse af sparede skatter og afgifter (CO2 skat og affaldsvarme afgift) fra fjernvarmeproducerede anlæg.

Afslutningsvis er Energistyrelsen naturligvis altid velkommen til at kontakte Foreningen af Rådgivende Ingeniører.

Med venlig hilsen

Frederikke Laura Vorborg
Konsulent Energipolitik og analyser

Energistyrelsen
Center for Forsyning
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
med kopi til:
Marie Louise Dahl
Anne-Christine Matzon

24. juni 2022

Journalnummer: 2022-47, Ændring af lov om varmforsyning

Høringssvar fra Rådet for Grøn Omstilling til lovforslag om ændring af varmforsyningsloven (Overførsel af CO₂-kvoter til statsstøttede CO₂-fangstenheder og undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg).

Rådet for Grøn Omstilling takker for at have fået lejlighed til at kommentere ovennævnte lovforslag.

Overførsel af CO₂-kvoter

Rådet mener, at puljen på 16 mia., der er afsat til at indfange, anvende og lagre CO₂ bør anvendes effektivt med henblik på at reducere udledningerne af CO₂ til atmosfæren så meget som muligt. Vi støtter derfor intentionen i lovforslaget om, at støttebeløb fra puljen ikke indirekte benyttes til reduktion af varmeprisen i de varmforsyningsselskaber, der via støttemidler kan øge deres salg af gratiskvoter.

Rådet mener i øvrigt, at ordningen med tildeling af gratiskvoter til varmforsyningsselskaber, der ikke er udsat for konkurrence fra udlandet, er uhensigtsmæssig og derfor bør afskaffes.

Desuden bør de 16 mia. kr. ikke bruges til levetidsforlængelse af varmegærker baseret på biomasse (BECCS), da det vil låse os fast i fortsat biomassebrug og kan stille spørgsmålstegn ved de opnåede negative emissioner, fordi import og afbrænding af træbiomasse kun ser godt ud i det danske CO₂-regnskab, men medfører et uholdbart træk på den globale træressource.

Prisregulering af vand fra geotermiske anlæg

Rådet har den holdning, at potentialet for udnyttelse af geotermi i fjernvarmen bør udnyttes i videst muligt omfang, og herunder udnyttes til reduktion af den store afhængighed af biomasse i fjernvarmeforsyningen.

Rådet støtter intentionen i lovforslaget om at undtage varmeleveringen fra geotermianlæg fra de generelle prisbestemmelser i varmeforsyningsloven, hvis en række betingelser er opfyldt.

Da investeringerne i geotermianlæg er store, og de aftaler, der indgås om levering af geotermi, har lang tidshorisont, er det vigtigt, at der er sikkerhed om vilkårene for salg og levering af varme fra geotermi fra det øjeblik, hvor aftalen indgås mellem fjernvarmeselskabet og geotermianlægget. Rådet mener, at følgende punkter er nødvendige for at præcisere lovforslaget:

- Det bør gøres klart, at vilkårene for levering af varme fra geotermi, som aftales mellem parterne, ikke kan ændres af Forsyningstilsynet i hele aftaleperioden, medmindre der er tale om brud på aftalevilkårene.
- Det bør gøres klart, at vilkårene for fritagelsen fra de almindelige prisbestemmelser også gælder for varmetransmissionsselskaber som fx VEKS eller CTR, der videresælger varmen til andre fjernvarmeselskaber, der igen sælger varme til slutbrugere.
- Det fremgår af lovforslagets § 20e, pkt. d), at det kollektive varmeforsyningsanlæg ikke må pålægges omkostninger til kapacitet, hvis det geotermiske anlæg over en længere periode ikke stiller denne kapacitet til rådighed. Det er uklart, hvad der skal forstås ved "en længere periode", og hvem der i givet fald skal fortolke dette. Vi foreslår, at det præciseres, at dette skal indgå i aftalen.

Vi står til rådighed i fald der er behov for en uddybning af disse kommentarer.

Venlig hilsen

Christian Jarby
Seniorrådgiver, energi

og

Julie Abrahams
Rådgiver, energi

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
ens@ens.dk
kopi acm@ens.dk og mdl@ens.dk

24. juni 2022
Vores ref.: Peter Lemming Ja-
cobsen
Dok. Id: Deca0001563-
65906408-8920
Dok. ansvarlig: PETLJ
Deres ref.: Journalnummer
2022-47

Hørings svar til høring over lov om ændring af lov om varmforsyning (Overførsel af CO₂-kvoter til statsstøttede CO₂-fangstenheder og undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg)

Ørsted vil gerne takke for muligheden for at kunne afgive hørings svar til "Høring over lov om ændring af lov om varmforsyning (Overførsel af CO₂-kvoter til statsstøttede CO₂-fangstenheder og undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg)"

1. Overførsel af CO₂-kvoter til statsstøttede CO₂-fangstenheder

Af lovforslaget fremgår det, at overskydende gratis tildelte CO₂-kvoter, hvor den eller de overskydende CO₂-kvoter er opstået ved statslig støttet CO₂-fangst, skal overføres til den statsstøttede CO₂-fangstenhed, som skal lade værdien af den eller de overskydende CO₂-kvoter indgå i beregningen af støttebeløbet.

Ørsted har ikke kommentarer denne del af lovforslaget.

2. Undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg

Ørsted finder, at det er positivt, at der indføres en bestemmelse i varmforsyningsloven, hvorefter det, såfremt fjernvarmeselskabet og varmeproducenten er enige, bliver muligt at der kan udarbejdes en privatretligt bindende kontrakt, som Forsyningstilsynet ikke efterfølgende kan underkende, såfremt Forsyningstilsynet har godkendt, at aftalen indeholder de vilkår, som er påkrævet iht. varmforsyningsloven, jf. høringsudkastet.

Lovforslaget betyder jf. forarbejdernes bemærkninger til bestemmelserne, at i forhold til geotermi, kan varmeselskabet og varmeproducenten reelt aftale sig helt ud af varmeprisreguleringen og Forsyningstilsynets indgrebsbeføjelse ved urimelige varmepriser. Det bliver i udstrakt grad overladt til aftaleparterne selv at aftale de vilkår, der skal danne grundlaget for, at varmeforbrugerne ikke mødes med en urimelig høj varmepris.

Det er ikke tidligere set, at der brydes helt med hvile-i-sig-selv princippet. De gældende undtagelser, herunder prisfastsættelsen af overskudsvarme iht. varmforsyningslovens § 20, stk. 18, er alle underkastet det prisloft, der ligger i substitutionsprisprincippet.

Dette stiller særlige krav til lovforslagets klarhed vedrørende de vilkår i den privatretlige aftale, der skal sikre varmemeforbrugerne "prisloft" og "garanti for, at risikoen påhviler geotermioperatøren", således at lovforslaget sikres i overensstemmelse med den politiske aftale.

Vores ref.: Peter Lemming Jacobsen
Dok. Id: Deca00001563-65906408-8920

I det følgende beskrives enkelte bestemmelser, som Ørsted mener bør uddybes eller tilpasses i lovforslaget.

Lovforslagets bestemmelser bør være teknologineutrale

Ørsted finder det uhensigtsmæssigt og urimeligt, at forslaget om undtagelsen fra prisreguleringen i varmeforsyningsloven alene omfatter opvarmet vand fra geotermiske anlæg. Undtagelsesbestemmelsen bør være teknologineutral, og lovforslaget bør omfatte alle varmeproduktionsteknologier.

Det er Ørsteds opfattelse, at manglende teknologineutral regulering vil reducere konkurrencen mellem fremtidige varmeteknologier. Det er i særlig grad konkurrenceforvridende, når teknologien – i dette tilfælde geotermi-varme – undtages for den af Forsyningstilsynets udviklede administrative praksis om substitutionspris.

Prisloftsbestemmelsen giver ingen garanti mod urimelig høj varmepris

Af bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser fremgår:

Et loft vil ikke nødvendigvis skulle forstås som et fast monetært loft, eksempelvis udtrykt som en fast pris pr. MWh leveret mængde opvarmet vand, men som en mekanisme, der lægger en begrænsning på, hvor høj omkostningen på det opvarmede vand må være under givne forhold.

Konsekvensen heraf er, at prisen for geotermi kan blive væsentligt højere end varmekundens reelle alternativ, hvilket er uhensigtsmæssigt.

Der er ikke garanti for at betaling til investering modsvarer af en leverance.

I den politiske aftale af 16. dec. 2021 blev det anført at: "Der skal være en garanti for, at risikoen forbundet med undergrunden både i forhold til efterforskning, boring og drift påhviler geotermioperatøren." Denne garanti bør som minimum yderligere adresseres i lovforslaget.

Udkastet indeholder, jf. § 20 e, stk. 1, nr. 2, litra c bestemmelse om, at det kollektive varmeforsyningsanlæg ikke må pålægges omkostninger, før det geotermiske anlæg leverer opvarmet vand til det kollektive varmeforsyningsanlæg.

For geotermi, hvor der er tale om flere anlæg, er der ikke i sig selv en sikkerhed forbundet med, at varmekunden ikke kan opkræves omkostninger, før anlægget "leverer varme".

Forsyningstilsynet kan heller ikke gribe ind over for parternes aftale om perioden af manglende levering, jf. § 20 e, stk. 1, nr. 3, men kun gribe ind, hvis der i strid med aftalen opkræves omkostninger i en sådan periode eller aftalen ikke indeholder vilkår om sådan periode.

Samtidig frembyder bestemmelsen i udkastet i § 20 e, stk. 1, nr. 2, litra d, hvorefter det kollektive varmeforsyningsanlæg ikke må pålægges omkostninger til en kapacitet, hvis det geotermiske anlæg over en længere periode ikke stiller denne kapacitet til rådighed

for det kollektive varmforsyningsanlæg, heller ikke tilstrækkelig garanti mod betaling til investeringer, der ikke modsvarer en leverance.

Vores ref.: Peter Lemming Ja-
cobsen
Dok. Id: Deca00001563-
65906408-8920

Konkurrencelov eller hvile-i-sig-selv

Det bør fremgå, hvorvidt den privatretlige aftale om levering af geotermivarme med de meget vide skøn, der er overladt parterne, fortsat er underkastet hvile-i-sig-selv princippet, eller om konkurrenceloven finder anvendelse.

Afsluttende bemærkning

Såfremt måtte være spørgsmål til Ørsted vedrørende Ørsteds høringssvar, stiller Ørsted sig naturligvis til rådighed for yderligere uddybning mv.

Med venlig hilsen
Ørsted

Peter Lemming Jacobsen
Lead Business Analyst

petlj@orsted.com
Tlf. +4599557764

Energistyrelsen
Center for Forsyning
ens@ens.dk
cc mldl@ens.dk og acm@ens.dk

23. juni 2022
260400/#107292
KEH/MA

Høringssvar

Høring over lov om ændring af lov om varmforsyning (Overførsel af CO₂-kvoter til statsstøttede CO₂-fangstenheder og undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg)

ENS j-nr.: 2022-47

CTR – Centalkommunernes Transmissionselskab I/S – takker for muligheden for at indgive høringssvar til *lov om ændring af lov om varmforsyning (Overførsel af CO₂-kvoter til statsstøttede CO₂-fangstenheder og undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg*.

CTR er et fælleskommunalt interessentskab, ejet af København, Frederiksberg, Gentofte, Gladsaxe og Tårnby kommuner. CTR er et fjernvarmeselskab, der er leverandør af en bæredygtig og sammenhængende varmforsyning på tværs af ejerkommunerne.

Overførsel af CO₂-kvoter til statsstøttede CO₂-fangstenheder

CTR støtter fuldt op om den vedtagne CCS-strategi. Over 1/3 del af CTR's samlede varmeleverancer stammer fra affaldsvarme. På affaldsværkerne vil CCS være et væsentligt element i at nå Danmarks klimamål om 70% CO₂-reduktion i 2030 og målet om klimaneutralitet i 2050. Investering i og etablering af CCS er dog forbundet med store investeringer, og det er vigtigt – så tidligt som muligt i etableringsfasen – at få klarlagt de regulatoriske rammer, også i forhold til samspillet med CO₂-kvotereguleringen.

Centalkommunernes
Transmissionselskab I/S

Stæhr Johansens Vej 38
2000 Frederiksberg
Tlf. 3818 5777
E-mail: ctr@ctr.dk
www.ctr.dk

Definition på statsstøttet CO2-fangstenhed

Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 2, at værdien af overskydende CO2-kvoter, hvor den eller de overskydende CO2-kvoter er opstået ved statsligt støttet CO2-fangst, -transport, -lagring og -udnyttelse, skal overføres til CO2-fangstenheden, og værdien skal indgå i beregningen af støttebeløbet.

I udgangspunktet støtter CTR op om dette, så det sikres, at der ikke – i strid med EU's statsstøtteregler – kanaliseres statsstøtte til nedbringelse af varmeprisen.

Af bemærkningerne fremgår det, at bestemmelsen er formuleret på en sådan måde, at det ikke kun er den allerede besluttede støttepulje på 16 mia. kr., der vil blive omfattet. Eventuelle fremtidige statslige støttepuljer til CO2-fangst vil også være omfattet.

Det betyder, at bestemmelsen også skal gælde kommende tilskudspuljer, som vi i skrivende stund ikke kender indholdet af, f.eks. tilskud jf. den grønne skattereform. Juridisk skal statsstøtte forstås bredt, hvilket umiddelbart vil få den betydning, at bestemmelsen også kan komme til at gælde ved CO2-afgiftsgodtgørelse omtalt som negativ afgift i den grønne skattereform.

Henset til, at bestemmelsen kan få en meget bred anvendelse, vil CTR opfordre til, at det allerede nu præciseres, i hvilket omfang et CCS-anlæg vil blive betragtet som statsstøttet – hvilke kriterier skal være opfyldt, og hvilke snitflader er relevante i sondringen mellem statsstøttet og ikke-statsstøttet CCS-anlæg. En sådan præcisering er yderst relevant, da det må formodes, at der ikke skal ske overførsel af CO2-kvoter til ikke-statsstøttet CCS-anlæg, hvorfor værdien af overskydende CO2-kvoter kan blive et vigtigt parameter at inddrage i udarbejdelsen af business cases og i beslutningsgrundlaget om at søge eller ikke at søge om statstilskud.

Kvoteværdi under/over statsstøttebeløb

Lovforslaget vedrører alene en bestemmelse om overførsel af overskydende CO2-kvoter opstået ved statsstøttet CO2-fangst mv., sådan at statsstøtten ikke bidrager til at nedsætte varmeprisen, men bidrager til at finansiere CO2-fangstanlæggene.

Værdisætningen, opgørelsesprincipper og tidspunkt herfor bliver helt afgørende elementer for, hvilken værdi de overskydende CO2-kvoter skal indregnes med. Lovforslaget indeholder intet herom.

Det må dog formodes, at der skal tages stilling hertil i en efterfølgende bekendtgørelse udstedt af Klima-, energi- og forsyningsministeriet.

CTR formoder, at værdisætningen skal ske i overensstemmelse med selve EU ETS, hvilket dog skaber en række udfordringer. For det første er EU ETS styret af de politiske beslutninger herom. Her har vi lige oplevet, at foreslåede justeringer af EU ETS som en del af EU's "Fit for 55" blev stemt ned i EU-Parlamentet, hvorfor der er behov for yderligere politiske drøftelser. For det andet er værdien af en CO₂-kvote styret af markedskræfter. Vi oplever, at handelsprisen svinger i takt med udbud og efterspørgsel, hvilket kan give anledning til meget fluktuerende værdier, der skal indregnes i forhold til det statsstøttede CO₂-fangsanlæg – både hen over et år, men også hen over den periode, hvori der opnås statsstøtte.

Samspelet mellem statsstøttepuljer til CO₂-fangst og EU ETS, herunder den fluktuerende værdi af CO₂-kvoter, kan også resultere i, at værdien af en CO₂-kvote både kan ligge under og over statsstøttebeløbet. Scenariet med en kvoteværdi, der overstiger statsstøttebeløbet, forventes dog ikke at blive relevant indenfor de første år. Men det kan i skrivende stund ikke afvises, at der på længere sigt kan opstå en situation, hvor det er muligt, at kvoteværdien overstiger statsstøttebeløbet.

Henset til ovenstående vil CTR opfordre til, at der sikres et lovgivningsmæssigt samspil mellem CCS-tilskudsregimet, EU ETS og regler vedrørende opgørelse af kvoteværdien.

CTR opfordrer også til, at der udarbejdes en robust lovgivning, sådan at der skabes klare rammevilkår for udviklingen af CCS i Danmark, og sådan at der ikke hele tiden skal ske justering i lovgivningen. Det skal sikres, at der sker den rette samtænkning med og indarbejdelse af udefrakommende parametre, sådan at der ikke opstår en skævvridning.

Væsentlige forhold i den forbindelse er, 1) at det i lovgivningen afklares, hvordan værdien af overskydende CO₂-kvoter skal opgøres, og hvilken periode opgørelsen skal dække over, samt 2) at det klart skal fremgå af lovgivningen, at der skal sondres mellem en situation, hvor kvoteværdien er under statsstøttebeløbet og en situation, hvor kvoteværdien er over statsstøttebeløbet.

CCS/U – en medinvestering i mere miljørigtig varme

Som tidligere nævnt støtter CTR fuldt ud op om den vedtagne CCS-strategi. CTR anser derfor investering i et CCS-anlæg som en mulig medinvestering i mere miljørigtig varme, på samme måde som det i dag er tilfældet med røggasrensning.

Det er derfor CTR's klare opfattelse, at det i de foreslåede regler bør indskrives, at værdien af overskydende CO₂-kvoter, i det tilfælde værdien overstiger støttebeløbet, skal følge investeringen, hvilket er et gældende princip i andre aspekter af varmforsyningsloven. Det bør derfor også gælde for etableringen af CCS-anlæg, sådan at et transmissionselskab kan bidrage til medfinansiering heraf og opnå den tilhørende positive gevinst af overskydende CO₂-kvoter.

Et væsentligt skæringspunkt er, hvis værdien af overskydende CO₂-kvoter overstiger støttebeløbet. Det må formodes, at hensigten med lovgivningen ikke er at kanalisere midler tilbage til staten. Det bør derfor sikres, at der er tidsmæssig sammenhæng mellem værdien af de overskydende CO₂-kvoter og den opnåede statsstøtte, hvorfor der vil være behov for årlige reguleringsopgørelser. Disse reguleringsopgørelser bør være baseret på samme opgørelsesprincipper som i andre aspekter af varmforsyningsloven.

Undtagelse fra prisregulering af opvarmet vand fra geotermiske anlæg

CTR's varmemix består i dag af kraftvarme, affaldsvarme, elkedler samt spids- og reservelast. Fremtidens varmemix kan se helt anderledes ud, og den kan på sigt også bestå af opvarmet vand fra geotermiske anlæg.

Substitutionsprincippet sættes ud af spil

Varmeforsyningsloven er en forbrugerbeskyttelseslov, og hvis de gældende prisbestemmelser i varmforsyningsloven sættes ud af kraft, er det vigtigt, at den indgåede aftale indeholder visse forbrugerbeskyttende elementer.

Dette er et væsentligt element, om end det af bemærkningerne til lovforslaget også fremgår, at muligheden for at indgå en privatretlig aftale skal medvirke til at skabe en større sikkerhed for, at det geotermiske anlæg kan få dækket omkostningerne til investering i det geotermiske anlæg.

Det foreslås, at Forsyningstilsynet – efter ansøgning – kan undtage opvarmet vand fra geotermiske anlæg fra den gældende prisregulering i varmforsyningsloven, jf. gældende bestemmelse i § 20, stk. 1. Der er en række betingelser, der skal være opfyldt.

Trods dette finder CTR, at det er en udfordring helt at sætte substitutionsprincippet ud af spil, når der er tale om opvarmet vand fra geotermiske anlæg. Hvis man forestiller sig en situation, hvor de substitueringer varmekilder er væsentlig billigere end geotermi, vil alle parter have glemt sammenhængen i forhold til risikoafdækning og alene fokusere på, at varmemeforbrugere betaler væsentligt mere for varmen, end de havde behøvet på baggrund af gældende lovgivning.

Helt grundlæggende bør der derfor sondres mellem faste og variable omkostninger. Det er således rimeligt, at en ny varmeleverandør får sikkerhed for den faste del af investeringen, der kan betragtes som en investering i fjernvarmens infrastruktur. Henset til, at der ikke kan gives garanti for varmeafsætningen fremadrettet, er det rimeligt, at investeringen skal sikres via en varmeaftale, hvor de faste omkostninger holdes ude af et substitutionsprincip, men at aftalen til gengæld underlægges høj grad af transparens. Derimod må det være naturligt, at alle varmeleverandører konkurrerer på lige fod i forhold til de variable omkostninger, som derfor bør underlægges et substitutionsprincip. Dette sikrer også, at hvis der inden for aftalens løbetid udvikles teknologier med samme eller bedre miljøgevinst som geotermi, men hvis omkostninger er væsentlig under omkostningerne til geotermi, kan disse udkonkurrere geotermien – men kun for så vidt angår fortjenesten på den variable omkostning. I forlængelse heraf bør der også indtænkes en reguleringsmulighed i forhold til det fastsatte prisloft, såfremt der sker væsentlige ændringer i de parametre, der har været inddraget i fastsættelsen heraf.

Af den foreslåede nye bestemmelse i § 20e fremgår det, at der skal indgås en aftale, og derved bliver det denne, der skal være styrende. CTR vurderer, at der vil være mulighed for at indskrive sondringen mellem faste og variable omkostninger i det aftaleretlige grundlag. Men henset til, at der er tale om et relevant spørgsmål for alle involverede parter, så bør det i stedet fremgå direkte af lovgivningen, som er rammesættende for de efterfølgende aftaler.

Rammesætning er vigtig

Det er en samfundsmæssig beslutning, at der skal indføres en mulighed for at blive undtaget fra de gældende prisbestemmelser, når der ansøges herom og under forudsætning af opfyldelse af en række betingelser.

Som følge heraf opfordrer CTR til, at der i lovgivningen indarbejdes flere "hjørneflag", indenfor hvilke der privatretligt kan indgås en aftale mellem det geotermiske anlæg og det kollektive varmforsyningsanlæg.

De foreslåede betingelser fremgår af den nye bestemmelse i § 20e, stk. 1, hvor det bl.a. af nr. 2 fremgår, at der skal være indgået en aftale mellem det geotermiske anlæg og det kollektive varmforsyningsanlæg, som det opvarmede vand leveres til. Aftalen skal indeholde en række nærmere bestemte vilkår, herunder at der skal være fastlagt et loft over de omkostninger, der skal betales samt fastsættelse af en fordelingsnøgle til deling af eventuelle effektiviseringsgevinster.

Bestemmelsen i § 20e er baseret på en række individuelle forudsætninger, om end det ikke er muligt at forudse de fremtidige forudsætninger, herunder indvirkning på den indgåede aftale.

CTR finder det derfor vigtigt, at der i lovgivningen indarbejdes flere grundlæggende betingelser, sådan at der skabes en øget transparens omkring de grundlæggende vilkår, inden for hvilke der frit kan forhandles en aftale.

Som eksempler på sådanne grundlæggende vilkår kan nævnes:

- Fastlæggelse af den alternative varmekilde, som geotermi skal sammenlignes med, herunder om den samme alternative varmekilde skal gælde i hele landet, eller om der skal tages højde for geografiske forskelle
- Fastlæggelse af forrentningsniveau
- Fastlæggelse af aftalens løbetid

CTR vurderer, at dette vil sikre den samfundsmæssige opbakning, grundlag for en ligeværdig konkurrence og derved i øget omfang understøtte udbredelsen af geotermisk varme.

Afslutning

CTR står til rådighed for eventuelle opfølgende spørgsmål til vores høringssvar.

Kontakt:

Administrationschef Marianne Andersen, ma@ctr.dk

